

VIENYBĖ

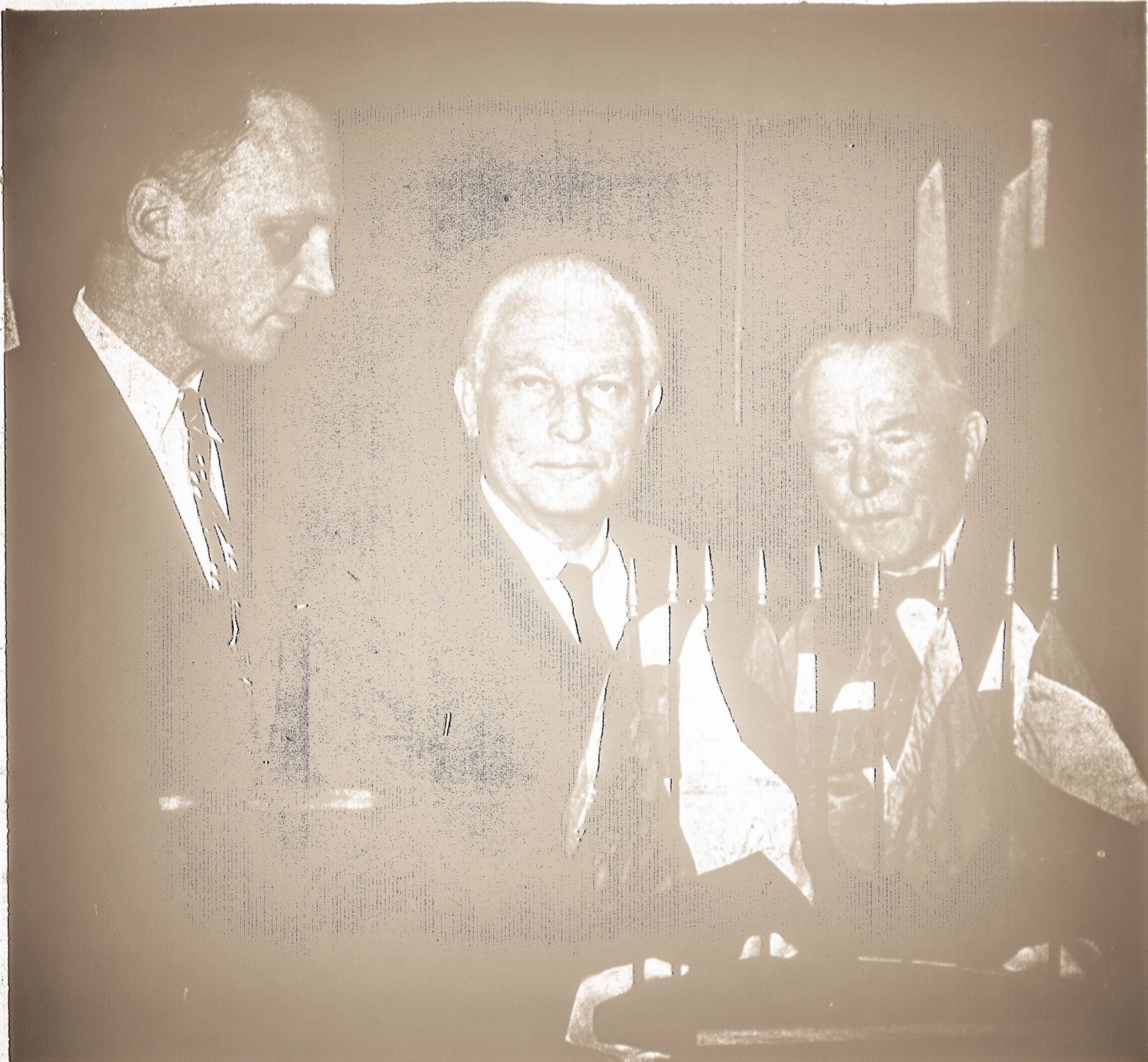
74 M. 44 N.

BROOKLYN, N. Y.

1960 M. LAPKRIČIO (NOVEMBER) 4 D.

TEL. APPLGATE 7-7257

KAINA 15 C.

Dabar

JUOZAS TYSLIAVA

Formaliai mūsų laikraštis nėra pasireiškęs nei už Nixoną, nei už Kennedy. Už tai skaitytojai ir bendradarbiai jau seniai tą "ridiką rauja".

Nenuostabu, kad, vos keturi dienų iki rinkimų belikus, kai kurie jų net ima karščiuotis.

Tiesa, vienas senas bei linksmas Vienybės skaitytojas (K. B. Kraučiušas, iš Miami, Florida) tą klausimą "išsprendė" vienu sakiniu:

"Aš balsuosiu už tą, kuris laimės..."

Kadangi, Kraučiušo įsitikinimu, rinkimus laimės senatorius Kennedy, tai jis už jį ir balsuosias.

Bet ne visi mūsų skaitytojai taip nusiteikę, kaip Kraučiušas. Pavyzdžiui, Rožė Sarkienė, iš Brockton, Mass., yra nepatenkinta, kad Vienybė "susi-dėjo" su demokratais, kuriuos ji vadina "tėvynės pardavėjų partija."

Sarkienė, kuri, kaip ir Kraučiušas, yra ilgametė Vienybės skaitytoja, mus pastato net prieš tokį klausimą:

"O kas sugrąžino mūsų armiją nuo Berlyno ir atidavė ją rusams?"

Atsakymas, kaip ir pats klausimas, yra labai paprastas:

Tai galėjo padaryti tik gen. Eisenhoweris, nes jis tada buvo vyriausiasis Vakarų fronto vadas.

☆

New Yorko lietuviai (A. Šimutis, dr. J. Kazickas, J. Valaitis, dr. J. K. Valiūnas ir kiti) buvo pasiryžę paminėti dr. A. K. Kursių, kuris prieš 300 metų atvyko iš Lietuvos ir New Yorke įsteigė pirmąją mokyklą.

Buvo nutarta užsakyti bronzinę lentą su atitinkamu įrašu ir ją prikabinti toje vietoje, kur kadaise stovėjo dr. Kursiaus įsteigta mokykla.

Deja, kaip dabar pranešama, namų savininkai "atsisakė duoti leidimą jai prikabinti..."

Spėjama, kad šiam kilniam lietuvių sumanymui bus pakišę koją (ir liežuvį) "broliai" lenkai, savo spaudoje paskelbę, kad dr. Kursius, kuris pats save vadino lietuviu, esąs lenkas...

režisoriaus V. Golovčine-ris, architektas A. Čibas, rašytojas A. Venclova, dailininkas N. Petrušis ir kt.

Į diskusijas buvo įsijungęs ir čikagiškis A. Margeris.

Jei sovietai prieš kolonizaciją teislausvina Baltijos tautas

Pavergtųjų Europos Tautų Seimas buvo susirinkęs spalio 24 d. vengrų tautos sukilimo ketvirtųjų metų paminėti. Tą pačią progą buvo plačiai išdiskutuotas ir pasmerktas Sovietų kolonizmas. Posėdžius pagerbė tautinės Kinijos Ambasadorius Jungtinėse Tautose, dr. Tingfu F. Tsiang, Filipinų Delegacijos Jungtinių Tautų Asamblėjoje narys, kongresmanas Ramon Bagatsing, Australijos Delegacijos toje pat Asamblėjoje narys, William C. Wenthworth, ir neseniai pasprukęs iš Chruščiovo laivo Baltica estų jūrininkas V. Jaanimets.

Dr. Tsiang savo kalboje pasiūlė Sovietams, "jei jie tikrai yra nusistatę prieš kolonizaciją, tepradeda nuo savęs, teparodo gerą pavyzdį ir grąžina laisvę Baltijos tautoms."

Wenthworth, apžvelgęs tarptautinę padėtį, išskėlė visą eilę Vakarų padarytų klaidų pokariniu metu. Jo supratimu, reikėjo paremti Baltijos ir kitas pavergtas tautas pačioje jų pavergimo pradžioje.

Pabėgęs iš "Balticos" laivo Jaanimets pareiškė džiaugsmo, atgavęs ir nurodė, kad pavergtieji lietuviai, latviai ir estai Chruščiovo nelaiko savo atstovų. "Jūs todėl", kalbėjo Jaanimets, "būdami laisvėje, esate tikrieji pavergtųjų tautų at-

stovai, o Baltijos tautos laukia iš jūsų žygių, kurie grąžintų joms laisvę. Jei pavergtieji galėtų, jie vieningai pasisakytų už nepriklausomų valstybių atstatymą. Jie tačiau yra nutelsinti, o jų gyvenimo standartas yra tris-keturis kartus žemesnis už Vakarų gyvenimo standartą."

Lietuvos Delegacijos vardu kalbėjo jos ir PET pirmininkas Sidzikauskas. Jis pabrėžė, kad Sovietų skelbiamoji teisė pasitraukti iš Sovietų Sąjungos yra gryna apgaulė. Sovietų Konstitucijos 14 str. visą valdžią pavedė centriniams organams Maskvoje ir tos pat konstitucijos 133 str. numato griežčiausias bausmes tiems, kurie bandytų bet kuo pakentti centrinei valdžiai. Nenuostabu todėl, pabrėžė kalbėtojas, kad, kai vienas Amerikos žurnalistas paklausė Staliną, ar iš tikrųjų Sovietų respublikos galėtų pasitraukti iš Sąjungos, Stalinas tikrai atkirto: "Pust' poprobuyut". Kremlius šiandien ne tikrai apie jokią galimumą nekalba, bet yra įvedęs okupuotuose kraštuose, kaip Bandungo Konferencija pripažino, "naują koloninį režimą, kuris yra daug žiauresnis, negu bet kada buvusios koloninės sistemos."

PET posėdžiai ši kartą buvo gana plačiai, ypatingai Jaanimets pareiškimai, Amerikos spaudos pagarinti. D.

Pavergtųjų Europos Tautų Seimo Pirmininkas V. Sidzikauskas įteikia dovaną Senatoriui Thomas J. Dodd.

Is desinės i kairę - V. Sidzikauskas, Senatorius Dodd ir John F. Richardson, Pavergtųjų Tautų Amerikiečių Bičiulių Organizacijos Valdybos narys, Respublikonų partijos tautinių grupių skyriaus pirmininkas.

World wide nuotrauka

Vilniaus TIESA praneša, kad spalio 14 d. Vilniuje įvyko "Lietuvos kurybinės inteligentijos su Lietuvos komunistų partijai centro komiteto ir respublikos vyriausybės nariais pasitarimas."

Dalyvavo mokslininkai, kompozitoriai, dailininkai ir kiti kultūros darbuotojai. Įžanginę kalbą pasakė A. Sniečkus, CK pirmasis sekretorius. Diskusijose dalyvavo Vilniaus Universiteto rektorius J. Kubilius, režisiorė K. Kymanaitė, premjeras M. Šumauskas, Mokslų Akademijos prezidentas J. Matulis, kultūros ministras J. Banaitis, kult. min. pavaduotoja M. Meškauskienė, Vilniaus rusų dramos teatro

LIETUVIAI KALIFORNIJOJE

Vladas Bakūnas

Dirvos smogikai darbuojasi...

Mano pastaba apie prof. M. Biržišką atsakymą (leidžiant panaudoti jo pavardę po atsisaukimu) paremti Lietuvos Bendruomenės Centro (b-vės) pastargas su-telkti pinigų nupirktiems namams' ap-mokėti — davė nelauktų rezultatų: Dirva parvino paplavomis, kuriose norima mane jei jau ne paskandinti, tai bent gerai iš-prausti...

Po mano tuo reikalu korespondencijos Vienybės 34 nr. — prof. M. Biržiška Vienybės 36 nr. Reikalą patikslino ta prasme, kad jis neremia nei vienos grupės (Bendruomenės ar Tautinės S-gos) su-manymo namams įsigyti. Tuo reikalas, atrodo, galėjo būti ir baigtas. Bet kur taul Dirvos smogikai, prisidengę prof. M. Biržiškos autoriteto "gynimu", nutarė mane "sutvarkyti". Jie nedrįso savo skai-tytojams patiekti tikrą reikalo vaizdą, jie nedrįso net pasirašyti savomis pavardė-mis, nes jie aiškiai žinojo rašydami, kad sako netiesą, kad pila pamazgas, kad ne prof. M. Biržiškos "gynimas" jiems rūpi, bet svarbiausia, bet kokiu kaina, "sutvar-kyti" Vl. Bakūną. "Hier ist der Hund begraben". (Štai, kur šuo pakastas. Red.)

Kaip ištikrųjų buvo

Nenorėdamas per daug linksniuoti gerb. prof. M. Biržišką vardo tokiam smul-kiame ginče, vis dėlto prie to, kas jau mano buvo pasakyta Vienybės 34 nr., turiu pridėti dar štai ką: grįžęs iš ato-stogų ir patyręs gana "rūgštą" kai kurių veikėjų nuotaikas prof. M. Biržišką atžvilgiu ir net labai aštrius pareiškimus jo adresu (dėl nesutikimo pasirašyti po bendruomenininkų atsisaukimu) — nepa-sisklioviau "gandais", bet susisiečiau su pirmuoju šaltiniu — asmeniu, kuris prašė prof. M. Biržišką parašo, bet jo negavo.

Aktoriai dalyvavę G. Veličkos pjesėje "Minija vėl išsiliejo": (sėdi iš kairės) - V. Skystimaitė, A. Dudienė, J. Slupinys, V. Mitkutė, D. Andrašiūnaitė. Stovi: dekoratorius A. Zallūnas, E. Skystimas, D. Vėbellūnaitė, K. Sakys, V. Radvenis, B. Reivydaitė ir V. Gilyas.

L. Briedžio nuotrauka

A. Dudienė, D. Vėbellūnaitė, D. Andrašiūnaitė, G. Velička ir B. Reivydaitė.

Tas asmuo — Kalifornijos Lietuvių Bendruomenės Centro (Lithuanians Community Center, Inc.) direktorių tarybos sekretorius Juozas Andrius, prof. M. Biržišką nuoširdžiai gerbiąs mokslo žmogus — Lietuvos žemėlapio autorius, Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis, nepriklausomos Lietuvos kariuomenės pulkininkas — leitenantas, Jis mane painformavo apie pasikalbėjimą su prof. M. Biržiška ir dar kartą, prie liudininkų, patikino jo duotą informaciją tikrumu.

Nėra ką atsaukti

Prof. M. Biržiška yra garbingas ir aktyvus mūsų kolonijos narys ir su jo žodžiu ar veiksniu visi čia skaitosi. Nereikia stebėtis, kad ir šiuo klausimu jo neigiamas pasisakymas išsukę gal karštokos kai kurių veikėjų reakcijos, juo labiau, kad pulk. J. Andrius atstovavo bendrovę, kurioje susispletė kaip tik daug tokių žmonių, kurie savo laiku prof. M. Biržiška daugiausia rūpinosi. Nenuostabu, kad jie nereikalaudami jokios padėkos iš jo pusės — nelaukė, kad prof. M. Biržiška atsakys savo autoritetu jiems padėti jų užmojuose visuomeninių namų klausimu.

Prof. M. Biržišką šventa valia ir teisė sakyti taip ar ne, bet lygiai šventa valia ir teisė jį besikreipusių reikšti savo nepasitenkinimą, kai jis pasakė "ne" ir lygiai šventa valia ir teisė mano, kaip korespondento, visa tai paskelbti. Lenkiu galvą prieš prof. M. Biržišką, bet nieko iš savo korespondencijos Vienybės 34 nr. neatšaukiu, kad ir kažin kaip Dirvos "patrijotai" šūkautų...

Mat, kas kam rūpi...

Jei tie "patriotai" panorės — ši istorijėlė, dėl prof. M. Biržišką atsakymo padėti bendruomenininkams namų reikalu, (Nukelta i 3 psl.)

Vaizdas iš "Minija vėl išsiliejo" - G. Veličkos pjesės, pasakytos Lietuvių B-nės spalio 23 d. Los Angeles, Cal. "Jūrų kapitonas" - J. Slupinys, Stroputė ir "kapitono pava-duotojas" B. Guštas. L. Briedžio nuotrauka

DR. KONCIUS ISIRINKTAS CARE VICEPIRMINIKU

CARE organizacijos metinis direktorių posėdis įvyko spalio 26 d. New Yorke.

Ši organizacija veikia 26 kraštuose, teikia ten ne tik pagalbą pabėgėliams, bet daro sutartis su tų kraštų vyriausybėmis ekonominės pagalbos reikalu. Tų 26 kraštų tarpo yra dvi už geležinės uždangos. Šalpa duodama pabėgėliams įsikurti ir neturtinguose kraštuose organizuojami projektai ekonominei būklei pagerinti.

Per praėjusius metus aukų iš Amerikos plačiosios visuome-

nės CARE gavo 9,279 dolerių ir gėrybių iš privačių šaltinių bei JAV valdžios už apie 45 milijonus dolerių.

Lietuviams Vokietijoje iš CARE gauta Vasario 16 gimnazijai fizikos ir chemijos kabinetas įrengti ir apie 5,000 dolerių įkurdinimo reikalams.

Daromas naujas planas teikti CARE pagalbą naujostoms Afrikos valstybėms.

Slame: direktorių posėdyje CARE Vicepirmininku išrinktas kan. dr. J. B. Končius.

LIETUVIAI GYVENTOJAI

WOODHAVENE, OZONE PARK, RICHMOND HILL IR GLENDALE, ATSIMINKITE

JOHN J. TORMEY

DEMOKRATŲ KANDIDATĄ I STATE ASSEMBLY IŠ 13 A-D

INDORSUOJA

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KOMITETAS GERESNEI VALDŽIAI

Balsuokite Lapkričio 8 dieną

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA

ISTEIGTA 1924 M.

Schuyler Savings & Loan

ASSOCIATION OF KEARNY, NEW JERSEY

Nuo 1960 m. liepos 1 d. už sutaupas moka

4%

Be to, duoda paskolas namams, išrašo pašto perlaidas (money orderius), taupo pinigus Kalėdų šventėms (x-mas Club), skolina pinigus taupytojams, priima mokestį už elektrą ir gazą.

Federal Savings and Loan Corporation narys Julius Paknis, Prezidentas Petras Vėlevas, Sekretorius Juozas Belza, izdininkas

- Iškirpk šią atkarpą ir siusk - SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 24 Davis Ave., Kearny, N. J.

Lietuviai Kalifornijoje

(Atkelta iš 2 psl.)

kiek tai liečia mane — galės būt ištešta. Bet aš siūlyčiau prof. M. Biržišką nuo tokių "parapijinių" reikalų palikti nuošaly. Pereikite, geriau, prie mano asmens, net prie mano šeimos... Štai, pavyzdžiui, "M. Krapas" — Dirvos 116 nr. visiškai nesuvokdamas ryšio tarp Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkės ir Lietuvių Bendruomenės Centro (b-vės) — nei iš šio nei iš to kerta ir mano vaikams, sakydamas "... geriausia būtų, kad Bakūno jaunas atžalynas įsijungtų į Lietuviško L. A. jaunimo organizacijas" ir paskui toliau žliumbia, kad "... tavo vaikai puoš tik svetimtaučių skautų eiles...".

Kodėl jau taip parūpo mano atžalynas? Ar nebūtų tikslingiau ir lietuvybei naudingiau, jei tokie "Krapai" susirūpintų, kodėl į jokią Lietuvos organizaciją čia neįsijungia Dirvos vėliavanešiai — Tautinės Sąjungos vietinio skyriaus "vadų" atžalynas? Jei jau patys nedrįstumėte "pasigarsinti" — mielai sutinku jums padėti — paskelbti pavardes jūsų veikėjų, kurių atžalynas nieko bendro neturi su lietuviškomis organizacijomis. Sutikčiau mielai talkininkauti jums ir kituose klausimuose, būtent, kaip seniai ir ar iš viso kai kurie Jūsų nariai nuštojo prenumeravę Vilnį ar Laisvę... Taip pat mįslės išsprendime, kodėl Jūsų atstovas nedalyvavo vietinio tarptautinio antikomunistinio komiteto veikime? Kodėl sabotuojate ir boikotuojate Vasario 16 minėjimus? Kodėl nedalyvaujate net BALFO veikloje (Jūsų atstovas tedalyvavęs vos viename valdybos posėdyje, pernai nesiteikė net gražinti aukų lapą iki visuotinio susirinkimo...).

Galiu atvirai pareikšti

Aš mielai sutinku "atsisukti" į Tautinę Sąjungą. Mat, Dirvos 112 nr. pasislėpęs po "Rimo Skaidrio", kauke, kalbėdamas nesąmonės apie bendruomeninius namus, klausia: "... Tačiau vis dar pasilieka visiems neaišku, kodėl pats Vienybės reporteris Bakūnas, nusisukęs nuo Liet. Tautinės S-gos savo tulžies skystimu rašinėja pagiežos pilnus reportažus prieš tokius žmones, kurie nepriklausomas Lietuvos laikais jį patį rėmė ir globojo gerai apmokamą tarnybom Klaipėdoje. Nejaugi tokiais rašinėliais per Vienybę jis dabar daugiau uždirba?...

Kai dėl mano "nusisukimo" nuo Tautinės S-gos, galiu visai viešai ir atvirai pareikšti, kad niekada — nei Tautininkų Sąjungos Lietuvoje nei Tautinės S-gos Amerikoje nariu nebuvau ir nemanau tokiu pasidaryt ir todėl negali būti kalbos apie "nusisukimą". Kai dėl Klaipėdos — kas tie buvo tokie, kurie mane "rėmė ir globojo" gerai apmokamom tarnybom? Jums pasirodžius tikromis pavardėmis, aš galėčiau ir apie tai viešai ir atvirai pakalbėti. Bet pirmiausia, "gindafni" prof. M. Biržiškos garbę, parodykite savo veidus, zuikiai...

Ona Račkienė ligoninėje

Ilgametė Vienybės skaitytoja ir rėmėja, plačiai čia žinoma įvairių organizacijų veikėja Ona Račkienė neseniai buvo ištikta lengvo širdies smūgio. Apie savaitę pabuvusi ligoninėje — praeitą sekmadienį grįžo namo ir savo artimųjų prižiūrima baigia sveikti.

Vyksta į Lietuvą?...

Vienas čia labai plačiai žinomas ir gerbiamas asmuo esąs galutinai pasiryžęs važiuoti į Lietuvą. Patyręs, kad jo liga esanti nepagydoma ir gydytojų nurodytas (turbūt kaip ir daug kartų tokios ligos atveju — klaidingai, V. B.), kad jam belikę gyventi tik vieneri metai — esąs nutaręs mirti savo tėviškėje, Lietuvoje.

Šiomis dienomis viename didesniame pobūvyje buvo kalbėta šitaip: jei tas asmuo gautų leidimą grįžti į Lietuvą ir tikrai ten rengtusi važiuoti — jo išleistuvėse Los Angeles, dalyvautų turbūt visi lietuviai — dideli ir maži, nuo dešinės iki kairės ir tai būtų pati didžiausia lietuviškumo demonstracija, kokia iki šiol čia yra buvusi.

Gal tai ir būtų labai gera proga pasisiūlyti kiek mūsų čia esama, bet tam mielam "ligoniui" vistiek linkiu kad jo "daktarai" šiuo atveju būtų klaidingi ir kad jų "pacientas" čia gyventų dar ilgus metus...

Netrukus, "paciento" sutikimu, galėsiu pasidalinti su Vienybės skaitytojais įspūdišiais iš jo pergyvenimų ir pasirošimo vykti į Lietuvą.

Pirmas posėdis savuose namuose

Praejusį šeštadienį, spalio 29, Kalifornijos Lietuvių Bendruomenės Centro direktorių taryba buvo susirinkusi posėdžiui pirmą kartą savuose namuose. Tarybos nariai atidžiai apžiūrėjo patalpas, aptarė jų paskirtį ir naudojimo būdus. Be visos eilės patvarkymų ir nutarimų, tarpe kita ko, numatyta virš salės du kambarių perleisti lietuvių skautų reikalams — vieną berniukams, kitą — mergaitėms. Numatyta patalpos ir seklyčiai.

Naujas meno vienetas

Neseniai čia įsisteigė naujas meno vienetas — oktetas, kuriam vadovauja muzikas Armonas, gyvenąs Santa Barbara mieste (apie 100 mylių nuo Los Angeles) ir repeticijomis atvažiuojąs nemažiau vieną kartą savaitėje į Los Angeles. Oktetą sudaro gana stiprios dainos ir žodžio meno jėgos, kurių tarpe yra ir aktorius J. Kaributas.

JONAS J. KULIS, kuris dabar gyvena 3246 S. Halsted St., Chicago, Ill., yra ne tik ilgametis Vienybės skaitytojas, jos veteranas, bet taip pat buvęs jos platintojų bei keliaujantis agentas.

Kilęs iš Kupiškio ir augęs knygnešų šeimoje, Jonas J. Kulis pasiekė Ameriką 1902 m. birželio 19 d. Atvykęs į Baltimorę (Md.), Kuliukas čia rado jau anksčiau atvykusią motiną ir du brolius, Justiną ir Petrą. Būdamas jauniausias ir, gal but, judriausias šeimoje, Jonukas neleido laiko veltui — tuojau ėjo mokytis anglų kalbos, siu-vėjo amato ir t. t. Bet jis buvo šakotas savo gabumais bei talentu. Kai 1907 m. Jonas J. Kulis apsigyveno Brooklyne, jis jau buvo žinomas solistas — tenoras, kurį kitos kolonijos kviesdavo dainuoti. Vėliau Kulis buvo sudaręs trupe, su kuria jis važinėdavo — koncertuodavo po visą plačiąją Ameriką. Šioje nuotraukoje (viršuje) Kulis kaip tik vaizduojamas tuo, kuo jis buvo — skrajojantios trupės vadovas.

Jonas J. Kulis yra būdingas senosios Amerikos lietuvių kartos atstovas. Be jų nebūtų to, ką dabar turime, įskaitant ir 75 metų sukakčią besirengiančios Vienybės.

BRONIUS VAIVADA, ilgametis Vienybės skaitytojas, mirė savo farmoje Oxford, Conn., sulaukęs 82 m. spalio 25 d. Už revoliucinę veiklą caro valdžios buvo priverstas bėgti iš Lietuvos. Atvykęs į New Yorką, buvo veiklus revoliucinio nusistatymo jaunuomenės tarpe. Vėliau įsigijo stambų ūkį tarp Seymour ir Waterbury, Conn. kur išaugino gražią šeimą: 5 sūnus ir 3 dukteris. Vienas sūnus žuvo Amerikos kare su Japonija. Velionis Vaivada paliko žmoną Mortą, seserį Prancišką Bukšnaitienę, brolių Viktorą, 3 dukteris, 4 sūnus ir 12 anūkų.

P. B.

Philadelphijoje, Ethical Society salėje, spalio 15 d., operos solistės Juzės Augaitytės Dainavimo Studijos pažangesniųjų mokinių surengto koncerto dalyviai, su J. Augaityte, A. Kiszely (akomponuotoju) ir dalimi anksčiau buvusių mokinių. Iš kairės — Audronė Gaigalaitė, John McVacy, Kestutis Pliuškonis, Laimutė Pliuškonienė, Juzė Augaitytė, Anna Del Borrello, Rosa Naso, Zinaida Kalvaitienė, Aida Berzins, Ona Matijošaitytė.

Pagerbkime gyvus veikėjus

Siemet spalio 16 d. žinomas visuomenininkas, senosios kartos lietuvių veikėjas, chemijos inžinierius Pijus Žiūrys savo namuose, prie Clevelando, Avon Lake, Ohio atšventė 67-tąjį gimtadienį. Ta proga sukaktuvininkui buvo palinkėta sveikatos ir geros sėkmės tolimesniame jo darbe, lietuviybės labui.

P. Žiūrys gerai paruoštas straipsniais amerikiečių spaudoje daugelį kartų parodė komunizmo grėsmę ir išpėjo jo pavojų. Tas žinoma nepatinka amerikiniams komunistams ir jų simpatikams, nes po jo straipsnių pasirodymo amerikiečių spaudoje P. Žiūrys ne kartą susilaukė telefoninių bei laiškiniais grasišnių. Tas parodo, kiek jo plunksna yra pavojinga tarptautiniam komunizmui. Gaila, mes, naujieji ateiviai, šioje srityje dar negalime pilnai pavaduoti.

Jis ypač lietuvių tautos labui daug pasidaravo antrojo pasaulinio karo metu, kada turėjo daug biznio galimybių savo pasirinktoje pramonės srityje, jis ypač skyrė daug laiko lietuviškai veiklai, nepaisydamas asmeninių nuostolių. Turėdamas geras pažintis aukštose šio krašto įstaigose, P. Žiūrys dažnai važinėjo į Washingtoną pas senatorius, kongresmanus ir šlailp į visokias konferencijas lietuviškais reikalais. Žodžiu, tokių žmonių pastangomis ir darbu, kaip Pijus Žiūrys, tūkstančiai tremtinių atvyko iš Europos stovyklų ir įsikūrė Amerikoje. Tuo metu

DR. K. PAUTIENIUS
Cleveland, Ohio

JAV valdžios viršūnėse daug buvo įtakingų žmonių, kurie priešinosi komunizmo aukų — pabėgėlių įsileidimui į šį kraštą. Vieton to, jie norėjo pabėgėlius atiduoti savo karo sąjungininkui Sovietų Sąjungai.

Po pirmojo pasaulinio karo P. Žiūrys daug pasidaravo nepriklausomos Lietuvos valstybės pripažinimui ir rinko lėšų jos atstatymui. Jis daug batų nuplėšė ir daug tūkstančių mylių suvažinėjo lietuviškais reikalais. Daugelį siuntinių išsiuntė tremtiniams ir dabar dar tebestunčia.

Kaip savo laiku dr. Vincas Kudirka VARPE šaukė: Kelkite, kelkite, kelkite lietuviškam savarankiškam gyvenimui, taip Amerikoje Pijus Žiūrys per 50 savo veiklos metų, žodžiu lietuvių kolonijose ir spaudoje šaukė, lietuviai, nepasiduokite nutautėjimui ir savo tautybės vardo išnykimui. Jis ragino lietuvius išlikti lietuviams, nes lietuviu būti yra garbė.

Visai pelnytai dr. J. Basanavičius buvo tituluojamas Lietuvos patriarchy. Jam dar gyvam esant, Kaune Karo muzėjaus sodelyje buvo pastatytas paminklas. Nepamirštamas ir gilus man įspūdis paliko iš tų laikų, kai savo akimis mačiau dr. Basanavičių gyvą bestovintį prie jo garbei skirto paminklo muzėjaus sodelyje.

Dar gyvam tebesant dr. Basanavičiui, pastatyti už jo nuopelnus lietuvių tautai paminklą gal daugiausia paskatino kan. Tumas — Vaižgantas. Jis sakė, nei nori pagarsėti, tai numirk, nes po tavo mirties visi nuopelnai su kaupu bus iškelti. Gyvam veikėjui gi esant, visuomenė dažnai nenori jo nuopelnų pripažinti. Dėja, bet taip yra...

Bet, anot kan. Tumo, daug geriau, kad dar gyvo veikėjo nuopelnai iškeliami, nes tai paskatina dar daugiau dirbti ir kitiems būti pavyzdžiu.

Kadangi inž. Pijus Žiūrys yra daug nuveikęs lietuviybės labui, tai vertėtų, kad Clevelando lietuvių visuomenė jį pagerbtų kokių nors lentos įrašų kultūrinuose Clevelando darželiuose.

Pasitraukus LB Centro informacijos tarnybos vedėjui Gėdiminui Galvai, bandoma tokią tarnybą sudaryti Clevelande, prie Bendruomenės Centro valdybos. Šiomis dienomis išėjęs Amerikos LB biuletenis (nr. 26) peržvelgia lietuviškos spaudos atsiliepimus apie bendruomenės tarybos suvažiavimą Čikagoje. Tarp kitą ko, polemikai atsiliepia ir apie VIENYBĖS to suvažiavimo informacinį aprašymą, kovą su "garšaisiais".

Clevelando Nėringos skaučių tuhtas spalio 30 d. minėjo 10 metų veiklos sukaktį. Programoje buvo pamaldos, iškilminga suelga ir meninė dalis.

INŽ. P. J. ŽIŪRIS IR DR. PAUTIENIUS

BALTU KLUBO VEIKLA

Po praėjusių neaktyvių mokslo metų, City College N. Y. Baltų Klubas pradėjo šio semestro veiklą su entuziazmu. Pirmas susirinkimas įvyko spalio 13 d. kuriame buvo išrinkta valdyba. Iš lietuvių valdybai priklauso Algis Rimas — išdinininkas ir Aldona Šileikytė — sekretorė. Semestro veikla dar nėra konkrečiai nustatyta, bet per šį susirinkimą jau buvo nutarta kviesiti

įvairius paskaitininkus ir organizuoti diskusijas aktualiomis temomis. Taip pat buvo nutarta, kaip ir kiek vienais mokslo metais, suruošti šokių vakarą, kuris įvyks artimoje ateityje. Po susirinkimo susidarė įspūdis, kad klubo narių entuziazmas yra pakilęs. Linkėtina, kad valdybai pavyktų įgyvendinti užsibrėžtus darbus.

A. S.

SENSATIONAL DISCOUNT SALE

* Big Sofa-Bed with Built-in Bedding Compartment Selected Decorator Fabrics

ALL 8 PIECES \$129⁹⁵ for Your Living Room

Included: in this outstanding room outfit you get a sofa-bed with roomy bedding compartment, a comfortable rocker, a recliner chair, 2 step tables, one cocktail table and 2 beautiful table lamps. A complete room outfit.

* Note: The Comfortable Recliner Chair

* Pair of Decorator Lamps

* Also Included: 2 Blonde/Oak Step end tables and 1 cocktail table.

* Patent Spring Construction for added comfort.

Cypress Bedding & Mattress Co.

3127 FULTON ST. AP. 7-8802 BROOKLYN, N.Y.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

- Philadelphijoje -

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

- Brooklyne -

JUOZAS GARŠVA

235 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA Laidotuvėms Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAK AUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS BALFON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICH'S, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ĮSUCIENOA AUTOBILIUS ĮVARIUS REIKALAVIMS

"MES BIAURIMĖS TUO SMURTU..."

Grafiene von Lowtzow, Danijos Parlamento atstovė, Europos Tarybos Patariamosios Asamblėjos (Council of Europe, Consultative Assembly) 1960 m. rugsėjo 21 – 29 d. d. sesijoje pasakė tokią kalbą:

"Nė vienas kraštas, kuris yra šios garbingos Tarybos narys, negali neįsijoti gilaus skausmo ir užuojautos dėl laisvės ir nepriklausomybės netekimo Rusijai okupavus buvusius laisvus kraštus, kurie sveikai ir sparčiai vystėsi ir buvo gražiai ir demokratiškai susitvarkę, šandien gi gyvena skurdų pavergtųjų valstybių gyvenimą anapus geležinės uždangos. Aš kalbu apie Baltijos valstybes – Estiją, Latviją ir Lietuvą. Jau ir anksčiau ši Asamblėja yra pareiškusi savo pažūrą dėl šių nelaimingų kraštų likimo.

Aš žinau, kad rizikinga dažnai kartoti tas pačias nuomones, nes gali tai susilpninti jų reikšmę. Tuo pačiu klausimu kartojamiems rezoliucijoms, jei nėra specialaus pagrindo, gresia toks pat pavojus. Bet šie metai ypatingai liečia Baltijos valstybių likimą, ir todėl yra specialus pagrindas vėl pasiūlyti jas liečiančią rezoliuciją.

Šiais metais Rusija švenčia 20-ties metų sukaktį nuo Baltijos valstybių inkorporavimo į SSSR komunistinę bendruomenę. Laisvės žudikas, jėga pasmaugęs laisvas ir demokratinės valstybes, hypo-

kratiškiausiu būdu vaizduojamas kaip 'savanoriška sąjunga.' Šiomis aplinkybėmis ši Asamblėja turi vykdyti savo moralinę atsakomybę ir pasauliui priminti tiesą. Taip pat turime atsiminti, kad kalbame ne tik dėl laisvajam pasauliui, o taip pat ir pavergtoms tautoms anapus geležinės uždangos ir tremtyje gyvenantiems jų piliečiams.

Mes žinome, ką reiškia gyventi dvasinės prievartos ir nesėkmės okupuotame krašte, o taip pat ką reiškia gyventi tremtyje tėvynės išsiilgime. Visi mes, kurie naudojames laisvės pirmumais, turime rausti ir galėtis, kad šandien taip mažai galime padaryti agresijos aukų labui. Vieną tačiau dalyką mes galime padaryti – priminti pasauliui tiesą ir užtikrinti vergijos aukas, kad jos nėra mūsų pamirštos. Mes baurimės tuo smurtu ir agresija, kurių aukomis jie yra. Mes laukiame tos dienos, kai jos, kaip laisvos valstybės, galės vėl su mumis susijungti europinėje brolybėje."

Po šios savo kalbos, grafiene von Lowtzow patiekė rezoliuciją raginti remti Pabaltijo tremtinių pastangas išlaikyti savo tautinę kultūrą, papročius ir kalbą su viltim, kad ateis laikas kai Estija, Latvija ir Lietuva galės vėl reikštis kaip laisvos tautos mūsų tarptautinėje demokratinėje demokratiniėje institucijoje."

NAUJAS DARBO NUMERIS

Naujai išėjusio DARBO (1960 m. 2 nr.) numerio redakcija nežinoma, atrodo, pagrindinė. Pasmerkiamas buv. redaktorius J. Kiznis už A. Salčiaus straipsnio patalpinimą ir prierašą, kuriuo tasai straipsnis draugiškai patapsnojamasis. Kai dėl A. Salčiaus... kiek nesuaprantamas pernelyg didelis dėl jo jaudinimasis. Pirmiausia, jį reikėjo išvesti į lietuvių kalbą. Antra vertus, būtų demokratiška leisti ir J. Kizniui tuo reikalu pasisakyti, nors šiaip jis, atrodo, per daug užslangavo santykiams su pavergta tauta, su kuria jis neturi tiesioginio ryšio (o gal mes klausime?)

Ypatingai geras A. Rannito straipsnis apie Boriso Pasternako poeziją. Kiek per drąsi nuomonė, kad Achmatova ir Mandelštamas tolygūs Pasternakui savo didybėje. Šiuo at-

veju, A. Rannitas panaudoja argumentą, kad pastarieji yra aukštos vertės klasicistai. Šis argumentas nėra lemiamas. Atrodo, kad dažnai talentas nulemia. Nevykę Pasternako poezijos vertimai iš rusų kalbos, kuriuos parūpino DARBO redakcija. Netiksliai išverstai net paskiri žodžiai.

Įdomus Jurgio Mačiūno straipsnis apie tautiškumą ir tarptautiškumą. Atrodo, kad J. Mačiūnas kiek per griežtai įtaigoja, kad abstraktus menas vyrauja tarptautinėse kultūrose. Galima būtų pažymėti ir ekspresionizmo momentus, kuriuose pasigirsta ir tautinis bei socialinis šauksmas.

Su nemenku pažadu išeina Kazys Almėnas savo novelė EŽERAS. Autorius nusikratęs falšyvaus romantiškumo. Gal kiek per "tricky" pabaiga.

ISEJO NAUJAS LITUANUS

Pasirodė 1960 m. 2 nr. žurnalo anglų kalba LITUANUS. Jis skirtas įvairiems sovietų okupacijos aspektams Lietuvoje. Su šiuo numeriu rankoje, daugelis galėtų būti pavergtos tautos ambasadorium.

Kiek abėjonų sukelia kaikuriuos Stasio Žymanto straipsnio TANCE vietos. 1941 m. birželio 22 d. Lietuvos tautos sukilimas, prieš desperatiškai žiaurį, besitraukiančią rusų kariuomenę, buvo dažniausiai visiškai spontaniškas. Daugelis jų netiko nežinojo apie Lietuvos Aktyvistų Frontą, reziduojantį Vokietijoje. Vada! atsiradavėliau, kai daugelis vietovių buvo išvalytos ir Lietuvos partizanų saugojamos. Sakysim, Augustoje Panemunėje, vietos gyventojai išplėšė Artillerijos Parko ginklą sandėlius, nuginklavo agresyvius rusų kareivius ir kontroliavo apylinkę. Kai už poros dienų atsirado vada!, jau būta

per lemiamąsias valandas iškilusių vadovų ir dešimtytį žuvusių. Atvykusiem vadams beliko tvarkyti sargybinių reikalą.

Ypatingai įdomios ištraukos iš Vytauto Rimkevičiaus romano STUDENTAI. Verta pasiskaityti mūsų "progresyviųjų" laikraščių rašytojams, kurie, kiek įmanymai, bando atvaizduoti naiviai utopinę Lietuvą. LITUANUS redaguoja Alina Stakniene. Redakcinė komisija: K. Čerkeliūnas, Rasa Gustaitytė, G. Penikas.

JOHN BALTADUONIS
FRANKFORD AVENUE
Cafe
1700 Frankford Avenue
Philadelphia, Pa.

LIETUVIŲ AMERIKIEČIŲ JUNGTINIAI PILIEČIŲ KLUBAI MASSACHUSETTS VALSTYBĖJE INDORSUOJE SENATORIŲ JOHN F. KENNEDY I, PREZIDENTUS

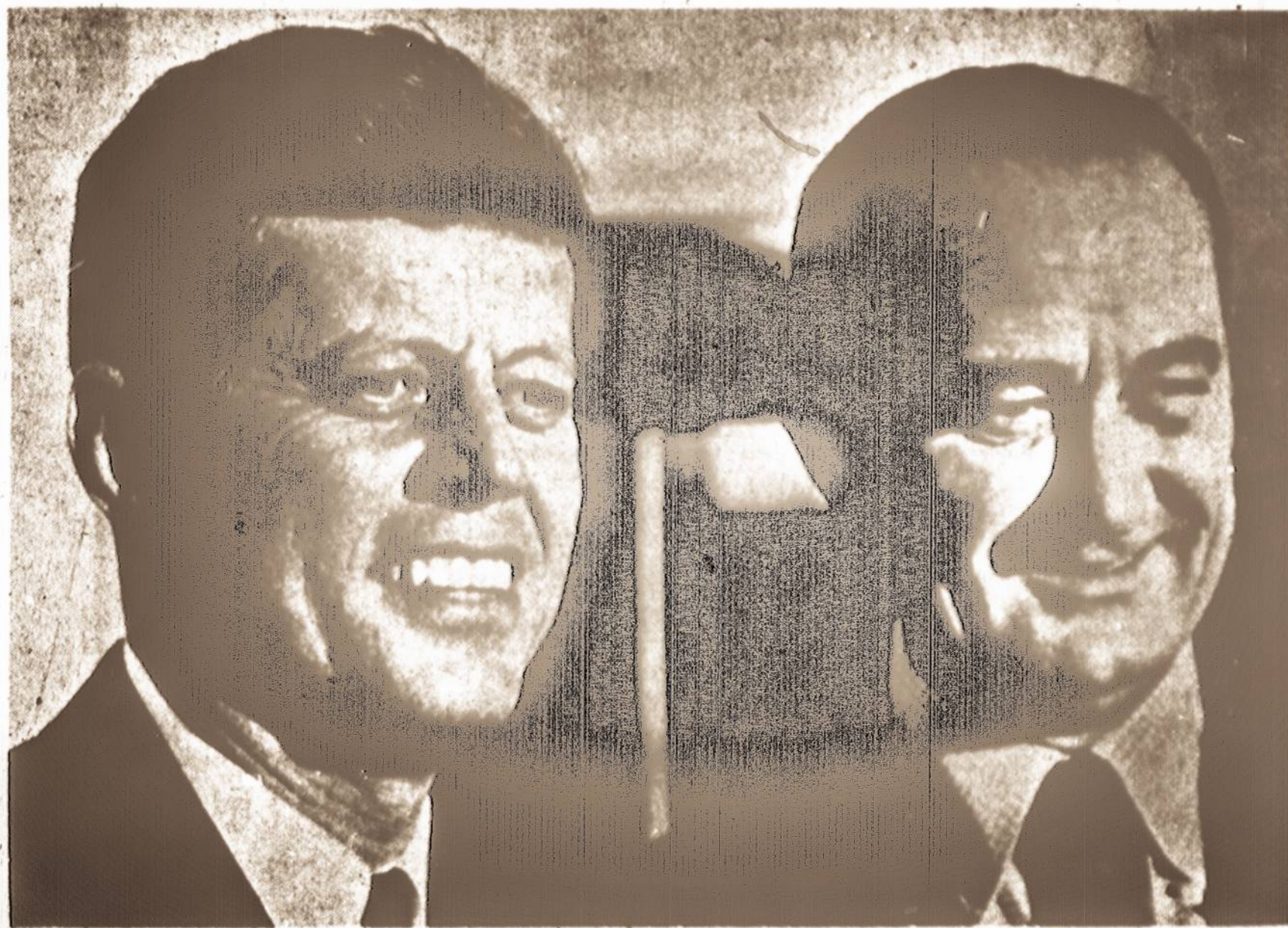
Mes, Massachusetts lietuviai amerikiečiai, artimai pažįstame senatorių Kennedy ir todėl galime atvirai sakyti, kad jis įrodė mums savo draugiškumą. Jis yra pats gabiausias žmogus būti mūsų šalies prezidentu.

Šiais neramiais laikais mes negalime tęsti dabartinės "neveiklos" ir "nuolaidų" politikos. Mes reikalingi senatoriaus Kennedy sugebėjimo, patyrimo ir nusistatymo eiti į prieky šešiasdešimtųjų metų sprendimams pasitikti. Jis atstovys Jungtinių Valstybių prestyžą ir laimės pasaulio pasitikėjimą.

Lietuvių Amerikiečių Jungtiniai Piliečių Klubai Massachusetts valstybėje ragina visus lietuvius amerikiečius remti senatorių Kennedy ir balsuoti už jo kandidatūrą į prezidentus.

ALBIN VAROSKI, Sekretorius
Adv. John J. Grigalus, Pirmininkas.

Balsuodami už Senatorius Kennedy ir Johnson balsuojame patys už save

Republikonų administracija pasiūlė emigracijos įstatymo pakeitimą ta prasme, kad lietuvių kvota būtų prijungta prie Sovietų Sąjungos kvotos. Tai rodo, kad republikonų administracija, ir Nixonui pritarus, priskiria Lietuvą prie Sovietų Sąjungos.

Sen. Kennedy nesutinka su tokia galvosena. Jo nuomonė yra tokia: kadangi Lietuvos okupacija nėra pripažinta, todėl ir lietuviai negali būti priskirti prie Sovietų Sąjungos kvotos.

Mums visiems rūpi senatvės, sveikatos, draudimo įstatymai. Senatoriaus Kennedy pasiūlytas įstatymas yra ir mums iš materialinės pusės daug paslankesnis, negu Nixono.

Sen. Kennedy siūlo, kad Amerikos delegacija prie Jungtinių Tautų būtų įpareigota patogiu momentu, viešai posėdžiuose, kelti Sovietų pavergtųjų tautų klausimą, siūlant tų tautų apsisprendimą laisvų rinkimų forma. Todėl balsuodami už sen. Kennedy ir Johnsoną balsuojame patys už save.

Republikonai negaili pažadų. Prisiminkime, kaip prez. Eisenhoweris žadėjo išlaisvinti pavergtas tautas ir – kas iš to išėjo? Prisiminkime vokiečių ir lenkų sukilimus, vengrų beviltišką kovą ir republikonų pagalbą jiems.

Ambasadorius Lodge skelbiasi esąs didelio patyrimo diplomatas ir politikas. Kalbėdamas Harleme, jis pasakė, kad jei Nixonas laimės, negras bus paskirtas ministru. Kitą dieną, pietuose, kai buvo kritikuojamas, ir Nixonas su tokio pažadu nesutiko, p. Lodge aiškinoši nežadėjęs negrams posto kabinete. Tokie dalykai nestiprina ambasadoriaus žodžių apie jo patyrimą. Jei mes ir toliau turėsime tokią "patyrusią" vyriausybę, mes galėsime prarasti paskutinį kriselį prestižo ir draugus.

Kad išvengtume tokios padėties, balsuokime už Kennedy ir Johnsoną ir visą liniją B. nes senatoriai ir demokratų partija sutinka su mūsų pageidavimais ir, kiek galėdami, juos remia.

DEMOCRATIC STATE COMMITTEE
NATIONALITIES DIVISION

LIETUVIŲ SKYRIAUS PIRMININKAS ANTANAS J. VARNAS

VIENYBĖ

Lithuanian Weekly Established in 1886

Juozas Tysliava, Editor and Publisher

192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

Telephone: APplegate 7-7257

Vytautas Meskauskas, Associate Editor

2425 S. Harvey, Berwyn, Illinois

Tel. Pioneer 9-2588

Entered as Second Class Matter October 23, 1907

at the Post Office of Brooklyn, New York

Subscription rate: \$7.00 for one year.

Advertising rates on application

LEMTINGOS DIENOS ATĖJO

Visoms lietuvių organizacijoms Visuose pasaulio kraštuose

Lemtingosios dienos atėjo. Lietuvos skundas prieš Sovietų Sąjungos pavergimą ir jos šauksmas atstatyti paneiktas teises ir grąžinti jai laisvę ir nepriklausomybę turi būti nuneštas į Jungtines Tautas.

Kai Jungtinių Tautų pilnaities susirinkimas (tur būt š. m. lapkričio mėn.) pradės svarstyti pačių Sovietų įneštą pasiūlymą tuoj suteikti laisvę visoms tautoms dar dabar esančioms kolonialinėje priklausomybėje Afrikoje, Azijoje ir Okeanijoje, Jungtinės Tautos tuoj turi būti iškelta viešumon, kad Lietuva Europoje tebėra Sovietų Sąjungos kolonialiniai pavergta ir kad jos laisvę ir nepriklausomybę turi būti tuč tuojau atstatytos.

Kreipiamės į visas lietuviškas organizacijas visuose pasaulio kraštuose ir prašome neatidėliojant mobilizuoti visuomenę ir pavienius asmenis tuč tuojau siųsti petičijas, laiškus, telegramas jų gyvenamų kraštų vyriausybėms prašant kelti Lietuvos išlaisvinimo iš Sovietų kolonialinio pavergimo bylą Jungtinėse Tautose ir ten reikalauti, kad kolonialinių kraštų išlaisvinimo deklaracija tuoj būtų pritaikyta Lietuvai ir kitiems Rytų ir Vidurinės Europos pavergtiems kraštams.

Lietuvių organizacijos savo memorandumuose jų gyvenamųjų kraštų vyriausybėms galėtų priminti, kad

1. Lietuva nuo neatmenamų šimtmečių buvo nepriklausoma valstybė prie Baltijos jūros ir jos vardą jūr valite rasti seniausiuose Europos žemėlapiuose. Rusiškojo imperializmo užgrobita gale XVIII šimtmečio, ji 1918 metais atkūrė savo valstybinę nepriklausomybę, buvo priimta į Tautų Sąjungą ir pripažinta de jure ir de facto visų pasaulio valstybių, įskaitant taip pat Sovietų Sąjungą.

2. Sovietų Sąjunga 1940 metais birželio 15 dieną brutaliai karine jėga okupavo nepriklausomą Lietuvos Respubliką ir palapėniui:

a) panaikino jos valstybinę savivaldą;
b) panaikino jos administraciją;
c) panaikino jos finansinę sistemą;
d) sugriovė jos ekonomiką, panaikindama privačią nuosavybę pramonėje, žemės ūkyje, prekyboje ir nekilojamojo turto valdymą miestuose;
e) prievarta integravo Lietuvą į Sovietų sąjungą teritoriniai, politiniai, ekonominiai, kultūriniai ir pagrobė arba suvalstybino Sovietų Sąjungos naudai visus jos turtus, nuosavybes ir gamtos išteklius.

3. Karinės okupacijos pasekmėje Sovietų Sąjunga įvykdė Lietuvoje:

a) politinį genocidą — likvidavo visas lietuviškas politines partijas ir jų partijų vadus ir įstiprino vienintelę komunistų partiją, pačios Maskvos vadovaujamą;
b) fizinį genocidą — sunaikino ir deportavo 1941 ir nuo 1944 iki 1953 metų šimtus tūkstančių lietuvių, kurie buvo priešiški Sovietų Sąjungai, ar jos komunistų partijai; ar jos įvestam okupuotoje Lietuvoje Sovietų kolonialiniam režimui arba tik buvo įtarti, kad gali būti priešiški;
c) kultūrinį genocidą — varžant ir persekiojant lietuvių tautinius kultūrinius preiškius ir lietuvių kultūrininkus, pavedant juos Maskvos patikėtinių priežiūron ir suvaržant juos Sovietinės komunistinės cenzūros varžtais;
d) religinį genocidą — nuosekliai ir įžuliai siekiant sunaikinti tikėjimą, tikinčiuosius ir dvasiškius;
e) tautinį genocidą — neatlaidžiai vykdant rusifikaciją ir priskiriant visa, kas lietuviška ir tautiška prie diversinių ir kriminalinių nusikaltimų, tikslu persekioti ir naikinti.

Visi aukščiau išvardinti Sovietų Sąjungos nusikaltimai veiksniai buvo nukreipti į Lietuvos valstybinę, politinę, ekonominę, o lygiai kultūrinę ir kitokią priklausomybę nuo Sovietų Sąjungos, kas sudarė turinį labiausiai bėgėsiškos, žiaurios, naikinančios ir visą žmonišką buitį ir jos aplinką išnaudojančio Sovietiško kolonializmo, kurį mūsų visų didžiausia pareiga yra pasmerkti, prieš jį griežčiausiai protestuoti ir reikalauti tuč tuojau atitraukti iš Lietuvos Sovietų Sąjungos kariuomenę, administraciją, policiją ir partiją, baigti Lietuvos okupaciją, kad ten galima būtų pravesti laisvus ir visuctinus rinkimus Jungtinių Tautų priežiūroje ir atstatyti teisę, laisvę ir Lietuvos nepriklausomą valstybę.

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO
Prezidiumas

KAS LAIMĖS RINKIMUS?

Lietuviškos priešrinkiminės nuotaikos

HENRIKAS ŽEMELIS

Dar iki šiai dienai joks pranašas, ar visuomenės opinijos tyrinėtojas negalėtų duoti tikslaus atsakymo į šį paklausimą — abu kandidatai turi vienodas galimybes, gal su nežymia sen. Kennedy persvara, bet jei toks pat visuomenės opinijos tyrinėtojas norėtų gauti atsakymą lietuviškoje visuomenėje — tai, beabejo, jis rastų daugumą, pasisakančią už Nixoną ir čia būtų be galo sunku įrodinėti priešingą, nes tave "nuginkluoja" tokiais įtikinamais argumentais, kaip pyz., anas Dirvos skaitytojas — jei balsuos už Kennedy, tuo pačiu balsuos už Chruščiovą, Paleckį, Bimbą ir patį Marksą imtinai. Ir pamėgink dabar balsuoti už tokius piliečius, jei laikai save neblogesniu lietuviu, negu anas karštuolis Dirvos skaitytojas.

Arba štai vėl, neseniai teko dalyvauti nedideliame susirinkime, kur taip pat iškilo ginčai dėl būsimų rinkimų. Ginčai, žinoma, buvo trumpi ir aiškūs, nes vienas dar karštesnis pilietis tuoj pat pareiškė, jog bijąs su manimi kalbėti. Bandžiau aiškintis, kad dar nesutarčiau su Chruščiovu dėl kainos, bet kitas čia pat pridėjo:

— Kodėl bėgai? Kodėl negrįžti? —

Taigi, matote, kaip mes iš Amerikos prezidento rinkimų greitai nuvažiuojame į tuos laikus, kada mano paklausėjas taip pat išdidžiai prisakdindėjo ginsias kiekvieną Lietuvos žemės pėdą, o aš, tiesa pasakius, kaip tikras kovos dezertyras, jau seniai sėdėjau saugioje vietoje. Ir kiekvienas linkėdamas man laimingos kelionės dar pacituodavo Dirvą, kuri, kaip žinome, iš tradicijos ar iš viso nemėgdama opozicijos, yra pasidariusi respublikoniškesnė už pačius didžiuosius Amerikos respublikonų laikraščius. Taip, mūsų nixonininkai, jei taip juos galima pavadinti, nesleisdžia į jokių kompromisus, logikas ar šaltą nuomonių pasikeitimą, jie žino vieną — arba už Nixoną arba už Bimbą, kaip lygiai ir anais laikais, kada buvo išleistas V. Ramono romanas "Kryžiai". Tada irgi buvo tik vienas panašus

Viceprezidentas Richard Nixon

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

pasirinkimas — arba į Romą, arba į Maskvą...

Bet man vis rodos, kad toks kraštutinis klausimo pastatymas nepasitarnauja nei mūsų pačių interesui, nei Lietuvos reikalui, nixonininkų stipriausiam argumentui, o tik parodo jų nesiorientavimą Amerikos ir aplamai pasaulio politikos klausimuose.

Jie visi mėgsta garsiai šūkauti, ką padarė Roosveltas, ką kadaise pasakė Steynsonas, kad Kennedy gimimo dienos proga sveikino Roosveltienę; tariamai visų Lietuvos nelaimių kaltininkę, visiškai nutylėdami, jog tą patį padarė ir Nixonas ir taip pat visiškai užmiršdami, kad mes patys, kiek tai liečia pasipriešinimą bolševikams prasidedant pirmajai okupacijai ir jų pažinimą, būnant artimausiais kaimynais ir ant savo nuosavo kailio išgyvenant jų išgalėjimą toj pačioj Rusijoje ir vėliau bandymą besikuriančioje Lietuvoje — esame užsitarnavę tų pačių kaltinimų, kuriuos lengva širdim daliname kitiems.

Tačiau šiuose rinkimuose svarbu ne tai, kas buvo prieš vieną ar keletą dešimtmečių, bet kas buvo blogai ar gerai atliekama dabar ir kaip būsimieji kandidatai mano tvarkyti Amerikos ir pasaulio politikos gyvenimą per ateinančius metus? Čia yra rinkimų pagrindiniai klausimai, o ne Bimba ar kurios ponios gimtadienio sveikintojai.

Mūsų lietuviškieji respublikonų partijos šalininkai dar iki šios dienos nesugebėjo patiekti nė vieno stipresnio argumento, kodėl reikia balsuoti už Nixoną, išskyrus gal tą, kad, girdi, jis yra didesnis antikomunistas, o Kennedy su savo kompanija mus tuoj pražudyty, lyg respublikonai būtų iš tikrųjų ką nors per praėjusius metus Lietuvai pagelbėję, o demokratai tuoj pat kažką kažkam mainais atduoty.

Bet kalbėkime faktais. Jeys Nixonas yra stipresnis antikomunistas ir mums žada kažkokių stebuklų, tai kodėl jis ir jo partija per savo valdymo metus ne tik nieko neišlaisvino (juk ateidami į valdžią žadėjo) ne tik nesustabdė komunizmo plėtimosi, bet leido jam visur įleisti dar giliau šaknis, išdavė vengrų tautą ir

Senatorius Jack Kennedy

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

J mano laiškelį "Vienybė" prieš paskelbtą A. Smetonos Lietuvos žurnalistas paniekiančia charakteristiką, p. Meškauskas atsiliepė ištisu straipsniu "Vienybės" spalio 14 d. num. Tarsi teisingai tokia charakteristika, jis pateikė dvi ištraukas iš 1924 m. "Lietuvos Žinių". Nors ištraukos ir sutinka su Smetonos pareiškimu, bet tai joks argumentas, kad Smetonos pareiškimas atitinka istorinę tiesą. Prieš dešimtį metų, beveik Nepriklausomybės kūrimosi pradžioje "Lietuvos Žiniuose" pareikštos bendradarbių nuomonės — vienas dalykas ir vėliau, valstybės prezidento paskelbtas lietuvių žurnalistų iškoneveikimas — visai kas kita. Mat, tarp 1924 ir 33 metų įvyko didelis skirtumas net ir slopinamoje Lietuvos spaudoje. Ir minimos "L. Žinios" jau buvo daug aukščiau pakilusių kultūrinio, skaitytojų supratimo ir techninio atžvilgiu už to laikotarpio laikraštį, iš kurio p. Meškauskas paėmė minėtas ištraukas. Tuo tarpu prezidento Smetonos nuomonė apie lietuvių žurnalistus jau buvo suakmenėjusi.

P. Meškauskas prileidžia, kad Smetona nieko nedaręs lietuvių žurnalistų lygiui pakelti dėl to, kad jis, kaip ir daugelis tais laikais senesniosios kartos inteligentų Europoje buvo nuomonės, kad geru žurnalistu reikia gimti ir, paskui, per ilgus gizelavimo metus perimti laikraštinių plonybes. Teisybė, tokios nuomonės daugelis senjų tada laikėsi, bet, galia, kad panašios nuomonės dar ir dabar daugumas jaunuolių laikosi. Tačiau nėra jokių duomenų, kad tik dėl tokios archajiškos nuomonės bestvaikymo prezidentas Smetona nieko nedarė Lietuvos spaudos lygiui pakelti. Tokia pažiūra ne vien archajiška, bet navjivi ir žalinga.

Be abejonės, žurnalizmas, kaip rašymas, piešimas, muzika, kunigavimas, ir tt. reikalingi pašaukimo. Kadangi niekas išbaigtu ekspertu negimsta, dėl to savo pašaukimą turi išstobulinti. O tai reikalauja laiko, pastangų ir pasiaukojimo. Žmogaus gyvenimas per trumpas, kad suspėtų savo pašaukimo viršūnes pasiekti gizelaudamas bei dirbdamas — pas mokančius ar meisterius.

Pagalbon ateina mokyklos. Jos per trumpa laiką glaustai pateikia besimokančiam daugelio žmonių per šimtmečius įgytus patyrimus. Dėl to, kad piešimo mokslas gali būti dėstomas specialiose mokyklose, literatūros teorija — aukštesnėse mokyklose, kunigavimas — seminarijose, jau daugeliui mūsų laikų aiškūs ir suprantamas dalykas, bet kad taip turi būti ir su žurnalizmu, tik retas kas sutinka. Mūsųose dar tebevyrauja smetoniška nuomonė, nori būti žurnalistu — eik gizelauti.

Gabiam žmogui ir gerai organizuoto laikraščio redakcijoje, per ilgą laiką, be abejonės, galima pramokti tam tikrų rutinės dalykų. Klausimas, ko gi galima buvo išmokyti begizelaujant Lietuvoje ėjusiu laikraščiu redakcijoje, pav. iki 1930 metų? Iki to laiko laikraščiai buvo primityviai organizuoti, skirti partijų ar srovių kromelio propagavimui, bet ne visuomenės švietimui ar informacijai. Daugumas labai skurdas ir nuobodaus turinio. Redaktoriai buvo leidėjų parenkami, dažniausia apie spaudą tiek nusimaną, kiek apie dalykus anapus Marso, o apie spaudos vaidmenį — dar ma-

žiau. Toks redaktorius laikraščio redagavimą suprastavo, kaip straipsnio parašymą ir gauto rašinio "pataisymą". Straipsniai ir rašiniai buvo "taisomi" ne pagal kokią liniją ar politinę linkmę, bet atsižvelgiant redaktoriaus stiliaus. Laikraščiai tais laikais buvo nedideli, dėl to ir tokia "akrobatika" redaktoriams buvo įmanoma. Redaktoriai bei redaktoriai visus raštus, net ir eilėraščius "pataisydavo". Nestebėtina, kad dažnai atsitikdavo donchichotiškai kurjozinių dalykų. Kai kurie autoriai savo raštus pažindavo tik iš nepakeisto parašo ar slapyvardžio. Net ir žinomų rašytojų raštai neišvendavo tokio redagavimo "akėčių". Didžiausias dėl rašto "neliečiomybės" kovotojas buvo Vaižgantas.

Ko gi galėjo tokiose redakcijose išmokyti begizelaujančius būsimasis žurnalistas? O išėjus tokia "akademija" kokia galėjo būti jo ateitis?

Srovinių ir savanaudiškų sumetimų dėka, Lietuvos spaudai buvo sudarytos tokios sąlygos, kad ji buvo sau, skaitytojais sau, straipsniai — sau, o gandai (ir gandai) gandeliai sau. Tos sąlygos pradėjo kilti kai atsirado ūkininkams skiriama, pusiau priklausoma, spauda. Tačiau ir po to Lietuvos spaudai augti sąlygos buvo la ai sunkios.

Apie lietuvių spaudos reikšmę daug kas pakalbėdavo seniau, pakalba ir dabar. Daugumas sutinka, kad tik spaudos dėka buvo pažadinta lietuvių tautinė sąjonė ir prieita prie Nepriklausomybės, bet kai iškyla spaudos vaidmens klausimas, tai jis ir nesuvokiamas. Jo nesuprato ir dabar nesupranta mūsų "didieji veikėjai", arba supranta siaurai ir tendencingai.

Amerikoje pirmas spaudos vaidmenį suprato p. Meškauskas paminėtas pilietinio karo generolas R. E. Lee 1869 m. ir nurodė konkrečius būdus kaip sąlygą. Napoleonas spaudą vertino tik kaip jėgą ir jos pajėgumą matavo karinių vietų dydžiu. Vokiečių pulkininkas Nicolaus pirmojo pasaulinio karo metu pastebėjo, kad spauda yra galingas strateginis ginklas, apie kurio reikšmę dar niekas nekalbėjęs. Mes, deja, panašių asmenų neturėjome, kurie būtų apibrėžę spaudos vaidmenį mūsų sąlygomis ir mūsų tautos uždaviniams. Graudoka, kad nepaauogime ir nesubrendome, nes dar kartojame kadaise pasakytas destruktivias charakteristikas apie lietuvių spaudą ir gaištame laiką ieškodami joms priežasčių. Istorijos raida rodo aiškiai, kaip ir kas spaudos reikšmę suprato.

Gizelinei praktikai paremti p. Meškauskas pateikia tokį argumentą, kad išėjimoje turime vieną kitą ir aukštųjų žurnalistikos mokslus išėjusius, bet ne visados jie geriau parašo už tuos, kurie tokio mokslo neišėjo, bet praktikuoja žurnalizmą kasdien. Joks pavyzdys, greičiau išimtis. Gali būti diplomuotų nevykėlių ne tik tarp žurnalistų, bet tarp dailininkų, muzikų ir tt. Tai ne argumentas, kad gizelavimas geriau, kaip mokykla. Tarp rašytojų labai daug gydytojų. Tačiau tai nereiškia, kad pirma reikiama išėiti gydytojo mokslus, o paskiau pradėti rašyti.

T. MAZEIKA
Manhattan, 1960 m. spalio 24 d.

Ruduo šiais metais tapo paženklintas "meškos maurojimu". Tai būtų, žinoma, baistu, bet šį kartą išėjo viskas į gerą — kuo daugiau meška maurojo, tuo įtikimiau pasauliui įrodė jos charakterį ir apetitą.

Jei po viso šito spektaklio Jungtinėse Tautose, dar yra pritarėjų, turiu galvoje lietuvius Amerikoje, tai jau tada ne tik jų kailis žinomas, bet ir "šerstis" aiški... Tokio tai, anot lietuviškos patarlės, "nei raguotasai nebeatpajisys".

Toji meška išmaurojo ir kolonizmo klausimą, kurį JT vienbalsiai priėmė ir jis bus svarstomas. Meška, žinoma, talkė tai tiems, kurie tas kolonijas turi, bet dėja ir ji pati sveika pusę Europos savo letena apglobus. To kolonizmo ji, žinoma, nenori liesti. O kai drąsusis filipinų atstovas tai konkrečiai suminėjo — meška draskės, letenom daužės, o Chruščiovo asmenyje net batus nusimovus JT gliančiuotus palociaus stalus tapnojo...

Tokio įvykio mums jau senai reikėjo. Šiandien mes galime drąsiau nei bet kada ir atkakliau nei bet kur, kelti pavergtos lietuvių tautos ir valstybės klausimą. Pajudinti jį iš mirties taško. Ir tai, pasakysiu, visai neatsižvelgiant, kas mūsų kaip Amerikos piliečių valdžia būtų — demokratiai ar republikonai. Užtenka jau per akis mums memorandumų, protestų, pareiškimų, vizitų pas dvidešimtuosius užsienio departamento sekretorius — užtenka to "užtikrinimo" mito... Kad pasiekus vienokių ar kitokių rezultatų, o juos pasiekti galima, visa lietuviškoji bendruomenė JAV turi išeiti į aktyvią kovą. Tam neužtenka mūsų veiksmų. Veiksniai

gal tik te koordinuoja, bet spontaniškas veržimasis į JT į JAV užsienio departamentą turi būti neatidėliotinas.

Tam reikia, kad iš visų JAV kampų — visų valstijų, ten kur tik yra bent viena lietuviška šeima ar asmuo — tuoj pat turi būti siunčiamos telegramos JAV ambasadoriui į Jungtinėse Tautose. Generaliniam sekretoriui — geležiniam vyrui prieš komunizmą, JAV prezidentui, ir kam tik išmanom, kad iš to bus naudos. Beto, didesnėse vietovėse, tuoj pat, nedelsiant turi būti šaukiami mitingai išnešamos rezoliucijos ir jos persiunčiamos į JT visiems JT atstovams.

Jeigu mūsų klausimas po to, po tokios sakau "audros", bus JT svarstomas iš esmės — mes turime išeiti gatves būtinai didžiajame New Yorke Padėkos demonstracijai JAV ir JT. Bet jei tas visas klausimas praeis tik užuomina arba visai be nieko — mūsų demonstracija turi būti vieša taip pat, bet jau tada gedulo — pareiškianti, kad viso pasaulio tautos laisvina ir laisvę brangina, bet tauta, kuri gyva dar laisvosioms negimus esant, laidojama...

Tam reikalui mes neturime gailėtis nei laiko nei pinigų ir tai ne kada nors, ne rytoj, bet čia va šią pačią valandą, mielias tautietai, lietuvi imkis darbo... raginkime viens kitą, vyrai šaukite, einam ... darom ... dirbam...

Aš drįstų kvieisti į pirmąją šio darbo ugnį mūsų šaunųjų akademinį jaunimą! Ir kai jaunimo išdumtas ragas pasigirs, — o tikiu, kad išgirsime vyrai ir moterys skubėkime ton vieton palikę viską — nes dabar arba niekad!

Sovietų konstitucija prieštarauja pati sau

Iš Vaclovo Sidzikausko, Lietuvos Delegacijos ir PET Seimo pirmininko, kalbos pasakytos Pavergtųjų Europos Tautų Seimo pilnaties posėdyje

Albanijai, Bulgarijai, Čekoslovakijai, Lenkijai, Rumunijai ir Vengrijai rugsėjo 20 dieną prasidėjusioje Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje atstovavę Maskvos šioms tautoms užkartieli kviltingai. Neturėdami savų tautų mandato ir jų nekenčiamai, jie turėjo akipilėiškuo kalbėti jų vardu ir kaip papūgos kartojo Kremliaus politinius šūkius.

Mano kraštas, Lietuva, lygiai kaip ir kitos dvi Baltijos valstybės, turėjo greičiau nelemtą privilegiją būti atstovautos pasaulio organizacijos paties Sovietų koloninės imperijos viešpaties — Nikitos Chruščiovo. Tiesą pasakius, New Yorke jis neišdrįso suminėti Baltijos valstybių, 1940 metais pavergtų Sovietų kolonijomis, pavardžiu. Tačiau savo rugsėjo 23 d. kalboje Jungtinėse Tautose, užgaulumu papildydamas įžulumą, jis pasakė, kad "kiekviena mūsų penkiolikos respublikų turi teisę palikti Sąjungoje ar ją apleisti, jei ji to nori." Tas jo teigimas reiškia, kad ir Baltijos valstybes jis laiko esant "sovietinėmis socialistinėmis respubliko-

mis", priklausančiomis jo valdžiai. Mažiausiai, kas galima dėl to Chruščiovo tvirtinimo pasakyti, tai kad jis neatitinka tikrovę ir yra klaidinantis.

Sovietų Komunistų Partijos Kongrese Maskvoje savo pasakytose kalboje, kurioje jis pasmerkė kaikiuriuos Stalino nusikaltimus, Chruščiovas praėjo tytomis pro Stalino papildytus (susimokius su Hitleriu) tarptautinius nusikaltimus, liečiančius Baltijos ir kitas dabar pavergtas Centro ir Rytų Europos valstybes, tuo būdu netiesioginiai juos prisilindamas.

Aš esu laimingas galėdamas konstatuoti, kad beveik visų laisvųjų valstybių vyriausybės atsiskakė pripažinti prievartinę Baltijos valstybių inkorporaciją į Sovietų Sąjungą ir kad visa eilė jų tebeprapažįsta teisėtos ir laisvos Lietuvos vyriausybės paskirtus diplomatinis ir konsularinius atstovus. Dabartinis teisinis Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių statusas yra ir drauginimas mums ir drauge svarbus vilties šaltinis, kad mūsų valstybės ir vėl bus laisvos ir nepriklausomos.

Kas laimės?...

(Atkalta iš 4 psl.)

Čia pat prie Amerikos krantų leido įsigalėti tokiems pat barzdotelis komunistams, kurie su Chruščiovo pagalba jau pradeda šokdinti net Amerikos vyriausybę. Kai Kennedy pasakė, jog reikia padėti Kubos laisvės kovotojams, tai Nixonas tuoj šoko, kad tai yra pats neatsakingiausias Amerikos rinkimų istorijoje prezidentinio kandidato pareiškimas, galįs priversti prie karo, nors dėl dviejų nereikšmingų salų Kinijoje jis labai lengva širdim švalstėsi principais ir žadėjęs nė centimetro nesitraukti. Pagaliau ir garsiam virtuvės ginče su Chruščiovu, dėl kurio visi respublikonai taip didžiujasi, jis tesugebėjo prie Chruščiovo raketos kovoti tik su spalvota televizija... Kaip matome, tas antikomunistinis argumentas yra labai trapus ir jis, kaip toji lazda; muša kitu galu.

Ką naujo žada Nixonas? Beveik nieko, nes jis eina į rinkimus Eisenhowerio

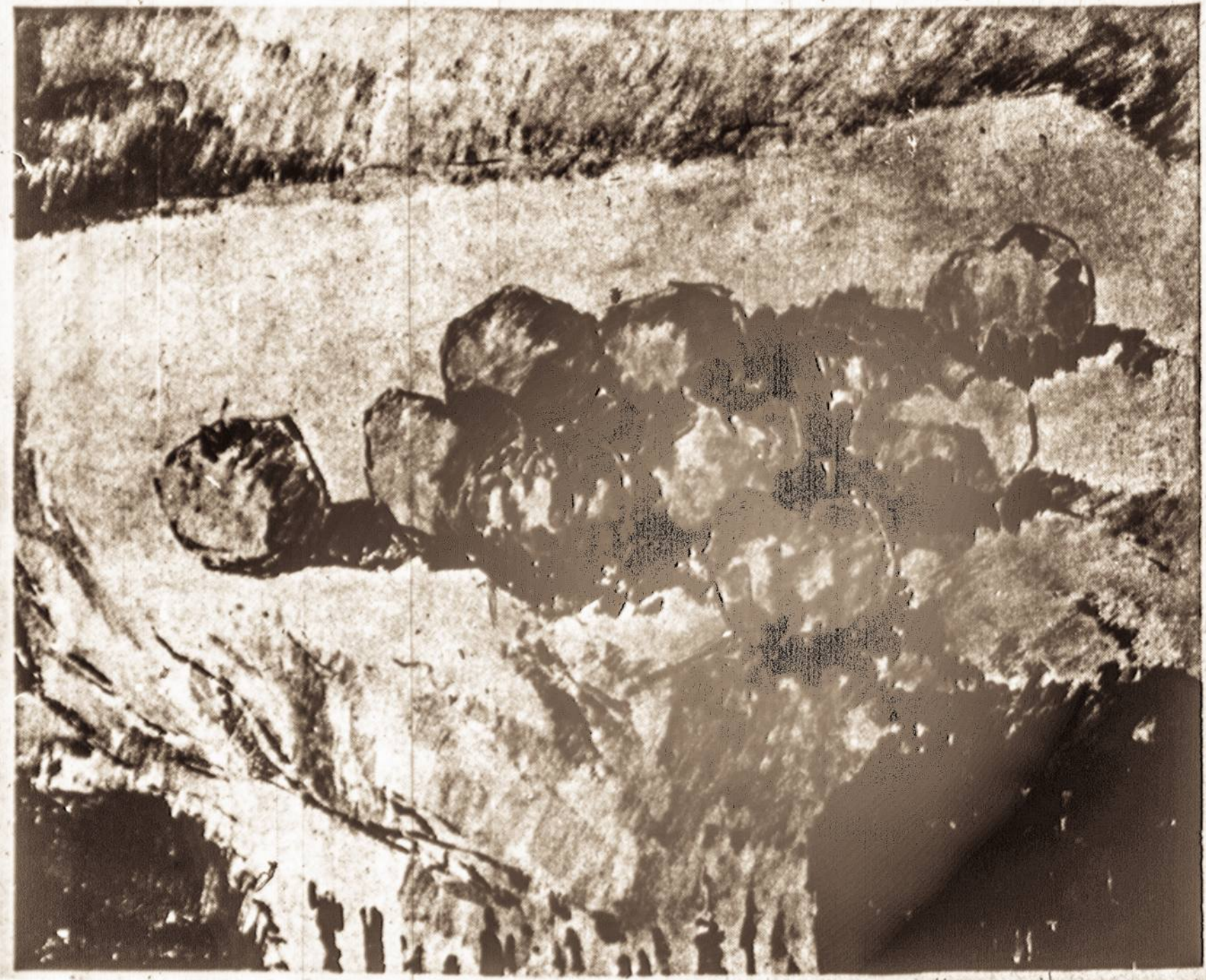
administracijos rekordui ir jam atrodo, jog Amerikos prestižas ir gerovė niekad taip aukštai nestovėjusi ir Sov. Rusijos — niekad taip nebuvo žemai kritęs, nors šią vasarą Amerikos vyriausybės pavedimu padaryti tyrimai rodo visai ką kita.

Čia ir yra pagrindinis tarp respublikonų ir demokratų skirtumas ir pasirinkimas, ar už stagnaciją, ar už pažangą? Ar už virtuvinius ginčus ir tolimesnį plėtimąsi (Congo, Laos, Iranas, Meksika ir t.t.), ar už energingą naujų idėjų ir energijos mobilizavimą visuose laisvoje pasaulio frontuose, siekiant atstatyti Ameriką į vadovaujančią rolę toje gigantiškoje kovoje tarp laisvės ir vergijos...

Čia mes turime susirasti atsakymą už ką balsuoti, o ne aklaį sekdami kai kurių karštuolių propagandinius šūkius pasiūti vieną tėlį antikomunistinį švarką, kuris, juokingu supuolimu, kartais geriau tinka išvaizduojamam priešui, negu savininkui...

Dailininko J. Pautieniaus sukaktuvinė paroda Chicagoje

DAIL. J. PAUTIENIUS

OBUOLIAI

DAIL. J. PAUTIENIUS

UOSTAS

DAIL. J. PAUTIENIUS

SALTA ZIEMA

Sukaktuvinė dail. J. Pautieniaus paroda atidaroma lapkričio 5 d., Čiurlionio Galerijoje, Chicagoje. Dail. J. Pautienius dalyvavęs eilėje parodų. 1953 m. kartu su K. Zoromskiu, V. Kašuba, V. K. Jonynu — sukaktuvinėje A. Galdiko parodoje, Chicagoje. Toliau seka pasirodymai pas amerikiečius. Illinois universiteto suruoštoje parodoje, balsavimo būdu, jo "Sodas" laimėjo popularumo premiją. Šis paveikslas buvo išstatytas Chicago Art Institute, Illinois Fine Art Sąjunga dail. J. Pautieniu atžymėjo jo paveikslą "Ziema", suteikdama jam premiją už originaliausią tapybos techniką. Šiats metais rinktinėje 17 dailininkų parodoje, Chicagoje, lietuviai lankytojai, balsavimo keliu, parenka jo "Salta diena" kaip mėgiamiausią paveikslą. J. Pautieniaus darbai yra matę Los Angeles, Omahos, Montrealio, Worcesterio lietuviai.

LIONE JODYTĖ LB Waterburlio koncerte.
V. Gruzdžio nuotr.

Lietuviai paveiksluose

Praeitą šeštadienį skautams remti komiteto surengto koncerto programos dalyviai. Prie piano — A. Račanauskas, solistė Ona Zukavičienė ir solistas Liudas Stukas dainuoja duetą.

APAČIOJE - dešinėje:
Elizabetho skautės praeitą šeštadienį ten įvykusio koncerto programoje.

Praeitą šeštadienį Lietuvių Laisvės svetainėje, Elizabethoje įvykusio koncerto publikos dalis.

Nuotraukos A. Kuduroto

Komitetas Maspetho Lietuvių Piliečių Klubo auksinei sukakčiai paminėti. Iš kairės į dešinę: (sėdi) Pr. Jočys, komiteto pirmininkas, Ch. Mitchell, stovi: P. Lisauskas, J. Valentinas, Ch. Sabol, J. Jakaitis, J. Valentinas, Minėjimas bus klubo salėje lapkričio 12 ir 13.

APIE MUZIKĄ IR MUZIKUS

Isleisti Juozo Strollos muzikiniai kūriniai — "Su daina ir giesme"

Juozo Strollos įnašas Lietuvos muzikos lobyną yra daugiapusiškas. Savo karjerą jis pradėjo kaip smuikininkas. Jau septynerių metų grojo smuiku iš gaidžių ir gledojo bažnytiniam chore. J. Strolia iškė Kauno muzikos mokyklą ir, vėliau, Klaipėdos konservatoriją. Šalia smuiko studijavo ir kompoziciją pas S. Simką, J. Žilvičių ir kitus. Iki antrojo pasaulinio karo J. Strolia buvo muzikos mokytojas Tauragės gimnazijoje ir Šiaulių muzikos mokykloje. 1940 — 41 m. grojo smuiku Drezdene, Hof operos orkestre, dėstė muziką ir neslėpė tobulinėjis. Tremtinių stovyklų metu aktyviai dėjosi prie kultūrinio veikimo, o atvykus į Ameriką, jo nerami menininko dvasia neleido jam per ilgai vienoje vietoje išbūti.

Nepriklausomos Lietuvos laikais J. Strolia pasižymėjo kaip nuotaikingas, efektingai kuriantis, labiau primityvios harmonijos kompozitorius. Studijų Vokietijoje paveiktas, J. Strolia pradeda naudoti kontropunktą, ieško naujoviškų efektų, įveda į savo kūrybą intelektualinį pradą, neboja sunkumų. Todėl jo vėlesnėse dainose boja išraiškos ir minties, akompanimentuose esti daug polifonijos. J. Strolia atidavė savo duoklę ir dvylikatonėi Schoenbergo sistemai ir Hindemitho krypties muzikai. Nežlūrint rimtumo ir akademiškumo, kaskurios jo solų dainos gana plačiai prigijusios. Reikalui esant, J. Strolia puikiai valdo ir "populiarią" harmoniją, kartu išlaikydamas aukštą darbo lygį ir formą. J. Strolia plačiai pasireiškė kaip Lietuvos liaudies melodijų rinkėjas.

Taip pat išleides elę vadovėlių ir raštų muzikiniams klausimams.

J. Strolia yra laimėjęs kelias premijos, tiek už chorų vedimą, tiek už dainas. Dvi jam suteiktos jau Amerikoje. ALRK Vargonininkų S-gos konkurse pirmoji premija (1947 m.) ir kultūros Fondo kun. dr. J. Prunskio vardo konkurse trečioji premija.

Stasys Baras Medelline ir Bogotoje (Kolumbijoje) įvyksiuose koncertuose buvo nepaprastai audringai sutiktas kolumbiečių ir lietuvių publikos. Mūsų žymusis tenoras iš Kolumbijos vyksta atgal į Chicago, nes lapkričio mėnesio viduryje turi koncertų JAV.

MUZIKAS JUOZAS STROLIA

Solistė Joan Francis, ilgesnį laiką gyvenusi ir važinėjusi užsieniuose, šiomis dienomis su vyru, William Melniker, MGM filmų egzektūvų, grįžo į New Yorką. Joan Francis aplankė beveik visas Europos valstybes, taip pat Pietų Ameriką ir Meksiką. Jos vyro žinioje yra visi MGM teatrai kituose kraštuose. Joan ir William Melniker grįžimo proga jų rezidencijoje įvyko priėmimas, kuriame dalyvavo solistai iš Metropolitan Operos, kino aktoriai, bei žymesni New Yorke gyveną muzikinių veikalų manadžeriai. Šią savaitę Joan Francis su vyru išvyko į Chicago, pasimatyti su tėvais, Pranu ir Sonia Boris.

STEMPUŽIENĖ VYKSTA Į ARGENTINĄ

Po sėkmingų gastrolų Kolumbijoje Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Taryba pakvietė Aldoną Stempužienę atvykti koncertams į Argentiną. Pranešama, kad A. Stempužienė pirmasis koncertas Buenos Aires įvyksta lapkričio 18 d. Magna Aula salėje.

Argentinos lietuvių tarpe koncertu susidomėjimas toks didelis, kad iš tolimų vietovių ateina biuletų užsakymai, o daugelis Buenos Aires lietuvių perka rezervuotas vietas, mokėdami po 1,000 pezų.

Argentinos Lietuvių Balsas plačiai rašo apie daininkės sėkmingus koncertus JAV, jos pasirodymus operose bei įgametų darbą Čiurlionio ansamblyje. Buenos Aires mieste platinama ispanų kalba reklaminė medžiaga ir rengėjai tikisi, kad koncertuose gausiai dalyvaus ir argentiniečiai.

Sekmadienį, Lapkričio 13 d. 5 val. p. p.

SCHWABEN SALĖJE

474 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y.

ivyks

OPERETĖS CHORO KONCERTAS

DALYVAUJA: RŪTOS RADIJO ANSAMBLIS IR OPERETĖS CHORAS

Bilietai gaunami pas choro narius, Piliiečių Klube ir J. Ginkaus krautuvelyje.

SOKIAMS GROS A. STAROLIO ORKESTRAS

VIENYBĖS DEIMANTINIO JUBILIEJAUS
KONCERTAS ĮVYKSTA
1961 M. VASARIO 12 D. 3 val. p. p.
BROOKLYNO ACADEMY OF MUSIC

JUBILIEJINIS BANKETAS IR BALIUS
HOTEL GRANADA, BROOKLYN, N. Y.
VASARIO 12 DIENĄ, 7 valandą vakare

Labai svarbus pranešimas visiems kurie siūnčia siuntinius į Lietuvą arba į kitus kraštus

Artinantis Šv. Kalėdoms, mes paruošėme eilę žemiau išvardintų standartinių siuntinių. Prašome patikrinti šių siuntinių kainas ir Jūs išitikinsite, kad jų kainos yra labai pigios, tačiau jie turi didelę vertę Lietuvoje.

1. Pusvilnones medžiagos penkiems vyruskiems, arba moteriškiems kostiumams. Iš viso 17 jardų Pamušalių 7 1/2 jardo, Siūlių 5 spules, Sagų 3 tuzinai ir adatų 1 pokelis — \$49.90.

2. Tas pats, kaip siuntinys No. 1. Prie to pridėdama 100% vilnones 2 medžiagos vyriškiems, arba moteriškiems paltams. Viso 6 jardi — \$79.90.

3. 100% vilnones medžiagos 2 vyriškiems, arba moteriškiems paltams. Viso 6 jardi. 100% vilnones medžiagos trims vyriškiems kostiumams. Viso 10 jardi. 100% vilnones medžiagos dviems moteriškoms suknelėms. Viso 6 jardi. — \$99.90.

4. Cukraus 20 svarų. Miltų 10 svarų. Kakao 5 svarų. Šveicariško šokolado 24 plyteles po 3 1/2 oz. Viso 5 sv. — \$49.90.

Į aukščiau paminėtas kainas įeina visos išlaidos ir pristatymas Lietuvoje. Visi siuntiniai yra apdrausti ir jų pristatymas garantuotas. Prie kiekvieno standartinio siuntinio galima pridėti bet kokius kitus pageidaujamus daiktus ir už tai reikės primokėti tik papildomą maitą.

Visų siunčiamų prekių kokybė yra garantuota. Prašoma išitikinti, jog siunčiant per mus Jūs tikrai sutaupote iki 50%. Papildomų informacijų ir pavyzdžių reikalu prašome rašyti lietuviškai ir Jūs tuojaus gausite lietuviškai atsakymą.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

132 FRANKLIN AVENUE
HARTFORD, CONN.
Tel.: CHapel 6-4724

Didžiausia paminklų gamybos įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
Prezidentas

3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILLINOIS
(Prie Šv. Kazimiero kapų)

Telefonas: BEDarcrest 3-6335
KALBA LIETUVIŠKAI

Moterys

AŠ BALSUOSIU UŽ KENNEDY

MONIKA INDRISIŪNAITE

Artėjant prezidento rinkimams, lietuvės moterys, Amerikos pilietės, pasinaudodama balsavimo teise, jungiasi aktyviai į rinkiminę kampaniją. Tai rodo ir Emilijos Čekienės straipsnis Darbininke, spalio 28 d., idėtas, kaip skelbimas, ir Ligijos Bieliukienės kalba, pasakyta per J. Stuko radiją spalio 29 d. Marijos Kižytės, Amerikoje gimusios lietuvių moterų atstovės iš demokratų partijos kalbą oro bangomis šikimės išgirsti šį savaitgalį. Nuo jos neatsilieka naujosios Amerikos pilietės, kaip Vincė Leskaitienė, Aleksandra Kazickienė, Marija Varnienė ir kitos besidarbujančios lietuvių demokratų tarpe.

Kandidatai į JAV Prezidento postą yra: Sen. Jack F. Kennedy (dem.) ir Vicepr. Richard Nixon (rep.).

Už kurį iš jų lietuvių apsisprendę jos asmeninis reikalas. Pagrindinis dalykas, tai kad ji savo pareigą atliktų - balsuotų!

Naujosios ateivės, ypač jaunesnės kartos, šie visuotiniai, demokratiniai rinkimai turėtų būti įdomūs. E. Čekienė teisingai sako, kad Lietuvos moteris buvo išsikovojusi balsavimo teisę, kai dar kitų kraštų moterys jos neturėjo. Tačiau E. Čekienė užmiršta, kad po 1926 metų perversmo, sulaužusio Lietuvos valstybės konstituciją, *ne tik moterys, bet ir vyrai faktinai rinkiminių teisių buvo netekę*. Politinės partijos, išskyrus valdančiąją (E. Čekienės artimą partiją) savo kandidatų negalėjo išstatyti. Tuo tarpu kai demokratinuose selmuose visuomet turėjome moterų atstovius iš įvairių grupių, tautininkų seime, sušaukta me vos 1936 metais, *ne vienos moters, nei savosios, nebuvo...*

Renkant savivaldybes, daugiausia nukentėdavo moterys, nes balsuoti turėjo teisę tik tie, kurie mokėjo valstybinius mokesčius, buvo valstybės ar savivaldybės tarnyboje bei baigusieji aukštąjį mokslą. Moteris šeimininkė, ūkininkė bei darbininkė daugumoje toms kategorijoms neatitiko.

Grįžtant prie moterų laikymosi šiuose rinkimuose, reikia atsižvelgti ir į sunktyniavimą, kuris vyksta tarp kandidatų.

Mums, lietuvėms, neišskiriam, kuriai partijai bepriklaušytume, yra opūs užsienio politikos klausimai, išskaitant ir pavergtosios Lietuvos reikalą. Mums svarbu, ką kandidatas siūlo ir ką jis galės įvykdyti, jį išrinkus. Atsižvelgiant į tai, kad vienas jų - R. Nixon, jau išbuvo 8 metus valdžioje, o Sen. Kennedy dar tik gali būti išrinktas į ją, tenka sustoti ties abiejų kandidatų pasisakymais.

Ligija Bieliukienė, agituo-dama už republikonus (per radiją) pareiškė: Nixon - Lodge esą kietai antikomunistai ir Nixonas, jį išrinkus, žadęs net aplankyti pavergtuosius kraštus ir sustiprinti kovą dėl jų išlaisvinimo. Tuo tarpu Kennedy, anot Ligijos Bieliukienės, nutylis dėl kovos išplėtimo; be to, jis esąs Rooseveltienės, Stevensonso ir Harrimano štaškoje, kurie esą prosovietiskai nusiteikę.

Kiekvienas, ar kiekviena iš mūsų dėl vieno ar kito kandidato gali turėti savo nuomonę.

Ją turi ir republikonų rėmėja Ligija Bieliukienė.

Aš, iš savo pusės manydama kitaip apie republikonų administracijos veiksmus ir apie kandidatą Nixoną, norėčiau išskirti šiuos faktus:

1) Ar buvo suteikta reali pagalba Vengrijai, kai ji to šaukėsi? Atsakymas - Ne.

2) Kas pašonėje pražlopojo Kubą ir davė komunistams ten išgalėti? - Republikonų administracija.

3) Kas prašė tylėti ir būti mandagiais, kai Chruščiovas pernai lankėsi Amerikoje? - Republikonų administracija.

4) Kas daugiausia laiko pašventė malonybiniams pasikalbėjimams su sovietais ir pagimdė draugišką "Camp David dvasią?"

- Ar ne pats Prezidentas Eisenhoweris?

Tačiau demokratai nei nemanoma jam primesti prosovietiskumo, kaip kad republikonai dabar bando daryti su žymiais demokratų vadais.

5) O Jungtinėse Tautose? Kai jau rinkiminiai kampanijai prasidėjus, Chruščiovas ten trunkėsi kumštintis ir net batus, ar Lodge įpėdinis James Wadsworth bent vieną kartą suminėjo pirmąsias sovietų agresijos aukas: Lietuvą, Latviją ir Estiją? - Ne.

Ar Prezidentas Eisenhoweris savo kalboje Jungt. Tautose, suminėjo jas? - Ne.

Tai padarė kitų valstybių atstovai. Net Chruščiovui pasiūlius kolonializmo rezoliuciją Wadsworth, neišdrįsta Pabaltijo valstybių vardo paminėti, kaipo kolonializmo auku.

6) Ar Nixon daug kartų tu valstybių vardus suminėjo savo rinkiminėje kampanijoje - neteko girdėti. Net paskutiniame savo pareiškime jis kalba tik apie "Rytų Europos satelitinį valstybių išlaisvinimą", bet ne apie Lietuvą, kuri į jo suminėta kategoriją neįeina.

Balsuoti už Nixoną į prezidentus, tai reiškia balsuoti už tos pačios republikonų užsienio politikos tęsimą, - politikos, kuri per 8 metus pasireiškė tūpčiojimu vietoje.

Kaip lietuvių ir kaip demokratė, aš balsuosiu už Kenne-

V. Mazelio nuotrauka

Iš pernykštės Moterų tarptautinės parodos. Dalyvių tarpe p. p. Ošlapienė, Levickienė, Vincė Jonuškaitė, Rūtenienė, Kregždienė.

dy - Johnson dėl šių sumetimų:

1) Jiedu yra nemažesni antikomunistai už Nixoną. Galima tai išitikinti pažvelgus į senato rekordus.

2) Kennedy pažįsta Lietuvą iš seno, nes jis lankėsi Nepriklausomoje Lietuvoje dar prieš karą. Jis puikiai žino, kas dabar ten vyksta. Važiuoti ten "bolševikiniam paraudui" priimti, kaip kad Nixonas planuoja, jam nėra reikalo.

3) Kennedy nepibijo Lietuvos, Latvijos ir Estijos vardo minėti, ką jis ne kartą per televiziją ir savo programinėse kalbose yra padaręs. Jam mažiau už Nixoną rūpi Europos, Afrikos ir Azijos tautų laisvė.

4) J. F. Kennedy, vidaus gyvenime, nevens socialinių reformų. Jis išdriso pasiūlyti tokį įstatymo projektą, kaip medicinos apdrauda senatvėje.

5) J. F. Kennedy žada praplėsti mokyklų tinklą, kad kiekvienas sugebąs jaunuolis galėtų išgyti aukštąjį mokslą.

6) Rep. tvirtinimai, kad Kennedy neturis tinkamo valstybinio patyrimo, ištirpo kaip sniegas, žiūrint į debatus su Nixonu televizijoje.

Moterų paroda

Jau 20 metų, kai lietuvių moterys dalyvauja Tarptautinėje moterų parodoje New Yorke. Pirmomis iniciatorėmis ir išgarbetėmis šių parodų, lietuviško skyriaus, rengėjomis buvo: Marijona Kižytė, Barbara Darlys, dr. A. Šlupaitė, E. Jurgėlienė, E. Averkienė, Ona Valaitienė, Valė Tysliavienė, Pranė Laptenė, P. Jurgėliutė - Beveridge, Strumskienė - Jokubaitienė ir kitos. Daugelis jų priklausė Moterų Vienybei. Prieš 12 metų moterų gretas papildžius naujomis ateivėmis,

7) Anot žinomo kolumnisto Jim Bishop, "Senatorius Jack Kennedy yra pasidaręs vienas iš labiausiai mėgamų vyrų Amerikos scenoje. Jis yra ramus, santūrus, patikimas". Norėtusi prie to dar pridėti: Senatorius Kennedy yra jaunas, pačiam amžiaus pajėgume, energingas, nebifąs daryti drąsių sprendimų.

Dėl to aš balsuosiu už Jack Kennedy ir kviečiu visus Amerikos lietuvius, moteris ir vyrus, balsuoti už jį.

parodos, keletą metų, buvo ruošiamos Lietuvių Moterų Atstovybės New Yorko Klubu kartu su vienbjetėmis, Moterų Vienybei taryk pirmininkavo uoli parodų rengėja Paulina Simėnienė, LMA N. Y. klubo pirmininkė nuo pat jo įsikūrimo, kaip ir dabar, yra energingoji Vincė Jonuškaitė - Leskaitienė.

Siemet, kaip ir praeitais metais, LMA klubas rengia šią parodą, kuri įvyksta lapkričio 7 - 13 dienomis, 71 Infantry Regiment Armory, 34th ir Park Ave. New Yorke. Lietuviška programa bus išpildyta lapkričio 13 (sekmadienį) tarp 2 - 3 val. po piet.

Lietuvės moterys turės savo kiošką su lietuviškais audiniais, keramika, gintaru, kalėdinėmis atvirutėmis ir kitokiais išdirbiniais, tinkamais švenčių dovanėlėms. Be to, bus galima įsigyti žinomo dailininko Jono Rimšos, gyv. Brazilijoje, paveikslų. Bus išstatyta ir kitų dailininkų kūriniai.

Kadangi šie metai yra dvidešimtieji nuo Lietuvos okupacijos, tai lietuvių moterys, dalyvaudamos Tarptautinėje parodoje, savo buvimu pareiškia, "mes dar esame gyvos". Tūkstančiams parodos lankytojų žodžių ir leidinių bus aiškinama apie ištikusią Lietuvą nelaimę - jos pavergimą.

Bilietus į parodą prašoma pirkti ne prie įėjimo, bet pas LMA. Klubo nares, arba pas LM Vienybės Pirmininkę E. Kulber, J. Ginkų, Tautininkų Klube pas D. Klėgą, Darbininko administracijoje ir pas J. Jokubaitį (degtinės krautu-vėje). Bė-gė

ELEONORA ROOSEVELTIENĖ nepatenkinta Harry S. Trumano kalbomis, kuriose apstu keiksmazodžių. Ji pareiškė: "Aš tikiu, kad kaip nors, mūsų vaikų moralė išgyvens prezidento Trumano kalbas". GI Trumanas nuneigė, kad šnekėdamas Texas valstybėje, jis pareiškęs: "Kiekvienas kuris balsavo už Nixoną, turėtų nusmegtį į pragarą."

Dešimtasias Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas įvyks šių metų lapkričio 24 - 27 dienomis Clevelande, Tudor Arms viešbučio patalpose. Kviečiami studentai ruošti vykti į šį svarbų metinį suvažiavimą.

Maspetho Lietuvių Piliiečių Klubu narės nuolat talkinančios savo klubui, dabar, kaip tik, besiruošiančiam minėti 50 metų sukaktį. Nuotraukoje: iš kairės į dešinę - L. Adomaitienė, G. Briedienė, S. Kulienė, H. Venienė, M. Tamašauskienė, A. Reičienė (pirmininkė), M. Kulienė, M. Rodney, Usienė, A. Kralik, O. Svetikienė, O. Colman.

Kaip balsuoti šį antradienį?

Kai Rinkimų Diena (lapkričio 8) ateis, turėsi vykti į tą vietą, kur registravaisi, arba į kurią nors kitą oficialiai balsavimui paskirtą vietą. Jei vieta bus ta pati, kur registravaisi, tai prie to paties stalo rasi tuos pačius rinkimų inspektorių ir tas pačias užrašų knygas. Be to, ten bus keli kiti asmenys, kurie stebės balsuotojus. Šie asmenys yra politinių partijų darbuotojai, kuriems yra įstatymais leista stebėti balsavimo eigą. Paprastai kiekvienai partijai yra leista turėti po du tokius stebėtojus prie balsavimo urnos.

Kai ateisi prie stalo, rinkimų inspektorių dar kartą tavęs paklaus pavardės. Radęs knygoje tavo registracijos metu duotą informaciją, jis uždengs tavo parašą ir paprašys dar kartą pasirašyti. Tuo būdu jis patikrins tavo parašą.

Dabar galėsi balsuoti. Jei vartosi balsavimo mašiną, patikrink, ar moki ją naudotis prieš einant į balsavimo vienetą. Jei neši tikras, paprašyk oficialaus rinkimų asmens, kad parodytų, kaip ją naudotis, nes, priešingu atveju, tai tavo balsas gali būti prarastas. Jeigu vartosi balsavimo kortelę, nepamiršk pažymėti "X" viduryje cirkelio ar keturkampio, esančio šalia tavo pasirinkto kandidato pavardės.

Jūs į balsavimo vienetą, jei vartosi balsavimo mašiną ar kortelę, kiekvienu atveju balsuok, už ką tik nori. Niekas nežinos, kaip tu balsuosi. Balsavimo kortelėje tavo pavardė neužrašyta. Nei jos nei mašinos pagalba negalima patikrinti, už ką tu balsavai. Nesvarbu, kuriai partijai priklausai, kai registravaisi, gali balsuoti už bet kurį kandidatą, nežiūrint, kuriai partijai jis priklausytų.

Nutark, už kurį kandidatą balsuosi, prieš eidamas į balsavimo vienetą. Gali su savim pasiimti kandidatų sąrašą, jei

nori, bet neik į balsavimo vienetą iš anksto neapsisprendęs.

Balgus balsuoti mašinos būdu, tavo balsas bus užregistruotas, kai apleisdamas balsavimo vienetą rankena pastumsi atgal. Balsuojant kortelių būdu, sulenk kortelę ir, išėjęs iš vienetės, įmesk ją į urną.

Balsavimas yra paprastas, bet labai svarbus aktas. Tai yra teisė, nuo kurios priklauso mūsų laisvė. Žmonės kovojo ir mirė dėl šios teisės.

Chrusčiovas ir Nixonas virtuvės pasikalbėjime.

BALSUOKIME UŽ REPUBLIKONUS!

Yra sakoma, kad patys geriausi piliečiai išrenka patį blogiausį kandidatą, jei jie nebalsuoja. Štai rodo, kaip svarbu yra, kad kiekvienas pilietis balsuotų. Bet, iš savo pusės, galėčiau pasakyti, kad ne tik svarbu balsuoti, bet svarbu yra žinoti už ką balsuoti.

Pavyzdžiui, pastaruoju metu esame matę spaudoje vieno save republikonu besivadinančio lietuvio aprašymus ir tvirtinimus, kaip tam tikras prezidentinis kandidatas yra geras, kad to lietuvio vaikai peritą vasarą žaidė ir maudėsi su ano kandidato brolio vaikais ir kad ano žmona turėjo gerą laiką ano kandidato brolio žmonos kompanijoje. Bet, man atrodo, kad, renkant prezidentą, šitokie pasakyčiau, šeimyniški dalykai turėtų būti laikomi nuošalyje.

Tas ar kitas kandidatas, kaip žmogus gali būti geras ir draugiškas, bet, reikia atsiminti, kad jis vistiek priklausomam tikrai partijai ir jos linijai, jei bus išrinktas, jis laikysis savo darbe.

Aš, kaip ilgametis republikonas, su savo draugais Philadelphiaje aną dieną nusprendžiau, kad šitokie republikonai, kurie eina už demokratų ir dar kitus ragina balsuoti už demokratų, niekuo nesiskiria nuo pačių demokratų, tai kam dar jiems nešioti republikonų vėradą? Jei esi republikonas, tai ir balsuok už savo partiją, ypač kad republikonų kandidatas, viceprezidentas Richard Nixon yra žmo-

gus kvalifikuotas ir, beto, turi patyrimą. Kviečiu balsuoti už republikonus.

Demokratai, pradant Rooseveltų, pardavė visą Europą, jų tarpe ir Lietuvą, rusiškajam komunizmui, ir jie įvedė Ameriką į visus vargus, iš kurių ir dabar dar sunku išsikapstyti. Su šitokia valdžia mums, kuriems rūpi, kad mūsų tėvynei Lietuvai nušvistų laisvė, visiškai nepakeliui. Už tad neleiskime savo balsų niekais ir balsuokime už republikonus!

JONAS SVEDAS
Philadelphia, Pa.

Nepamirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą!

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

STATEMENT REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933; AND JULY 2, 1946 (Title 39, United States Code Section 233) SHOWING THE OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION OF VIENYBE published weekly at Brooklyn, N. Y. for October 1, 1960

The names and addresses of publisher, editor, managing editor and business managers are:

Publisher Juozas Tysliava, 192 Highland Blvd. Brooklyn 7, N. Y.
Editor Juozas Tysliava, 192 Highland Blvd. Brooklyn 7, N. Y.

Managing Editor Valerie Tysliava, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

Business manager Valerie Tysliava, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

2. The owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual member, must be given.)

Juozas Tysliava, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

3. The known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

4. Paragraphs 2 and 3 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting; also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner.

5. The average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the 12 months preceding the date shown above was: (This information is required from daily, weekly, semiweekly, and triweekly newspaper only). 7,000

JUOZAS TYSLIAVA
Signature of editor and publisher
Sworn to and subscribed before me this 3rd day of October, 1960.
ABRAHAM W. PAUL
Notary Public, State of New York No. 8296300. Qualified in Kings Co., Commission expires March 30, 1963

ŠIAIS SUNKIAIS LAIKAIS AMERIKAI VALDYTI REIKALINGI PATYRĘ ŽMONĖS!

Lapkričio 8 balsuokime už RICHARD M. NIXON į prezidentus ir HENRY CABOT LODGE į vice-prezidentus. Richard M. Nixon turi daugiausia patyrimo Amerikos vidaus ir užsienio politikos darbe.

RICHARD NIXON

nuo 1952 metų yra viceprezidentas. Jis du kartus pavadavo patį prezidentą. R. M. Nixon pavaduodamas JAV prezidentą aplankė penkiose kontinentuose 54 valstybes. R. M. Nixon gerbia asmenines žmogaus teises, kurios išskėlė Ameriką į didžiausią pajėgą pasaulyje. Jis yra už tai, kad valstybės imtųsi didesnės atsakomybės reikaluose, kurie joms patikėti mūsų konstitucija.

Gerai atsimename paskutinį dvidešimtmetį. Demokratams valdant komunistai grobė vieną valstybę po kitos. Demokratų valdymo laikais laisvės nustojo ir Lietuva bei kitos Rytų ir Centro Europos valstybės. Komunistų nagus pateko ir didžioji Kinija.

1952 metais į valdžią atėjo respublikonai. Jie sustabdė komunistų tolimesnę agresiją. Užkirto bet kokius pavojus taikai Formozoje, Quemoj ir Matsu, taip pat Lebanone, Irane, Jordane; užblokavo komunizmą Trieste, Guatemaloje.

Prezidentas Eisenhoweris apie Nixoną išsireiškė: "Nebuvo Amerikos istorijoje žmogaus, kuris turi tokį rūpestingą pasiruošimą, kaip viceprezidentas NIXON eiti prezidento pareigas.

Henry C. LODGE gerai pažįstame iš nepalaužiamos jo kovos prieš komunizmą Jungtinėse Tautose.

LIETUVIAI - LIETUVES! Lapkričio 8 atlikime savo pilietinę pareigą — balsuokime už Richard M. NIXON į prezidentus ir Henry C. LODGE į viceprezidentus. Balsuokime už visus respublikonų kandidatus ir tuo patikrinsime Amerikos gerovės kilimą kitiems ketveriems metams, užkirsime kelią tiems, kurie nori nusileisti komunizmui.

Balsuokime eilėje A

HENRY C. LODGE

turi 17 metų įstatymų leidimo praktikos. Septyneris metus buvo Massachusetts valstybės legislaturės nariu ir 13 metų JAV Senate. Paskutinius 7 su puse metų atstovavo JAV Jungt. Tautose,

ALL AMERICAN COMMITTEE
LITHUANIAN DIVISION

AKADEMINĖS MINTYS

Redakcinė kolegija: R. Arūnaitė, D. Alytaitė, J. Birutis, L. Petrauskaitė, S. Širušas, A. Rimas ir A. Šileikytė.
Medžiagą siųsti: D. Alytaitė; 21-28 Bleecker Street, Brooklyn 37, N. Y.

New Yorko studentų susirinkimas

Spalio 23 d., Apreiškimo parapijos patalpose įvyko Liet. Stud. S-gos. N. Y. skyriaus susirinkimas. Buvo džiugu matyti tokį gausų būrį studentų (apie 60), kurių tarpe matėsi daug naujų veidų, pirmamečių kolegijos studentų.

Dr. V. Vygantas davė trumpą paskaitą apie įvairias pasaulinės plotmės studentų organizacijas. Šias organizacijas galima suskirstyti į dvi dalis; laisvojo ir komunistinio pasaulio studentų. International Student Conference (ISC) yra vakarinio pasaulio bendrinių studentų tikslų organizacija. Ji per įvairius kongresus siekia įdiegti laisvės mintį. Jos rėmuose vakarinio pasaulio studentai turi progos susitikti ir pasidalinti įvairiomis idėjomis. Šios organizacijos nutarimus vykdo Coordinating Secretariat (COSEC). ISC priklauso 66 tautinės studentų sąjungos. Šalia ISC yra World Assembly of Youth (WAY), kuriam priklauso 54 tautiniai komitetai. Amerikoje WAY atstovauja Young Adult Council, kuris apjungia visas Amerikos studentų organizacijas. Šių pasaulinių organizacijų tarpe vyrauja koordinuo-

janti atmosfera. Komunistinio pasaulio pagrindinės studentų organizacijos yra International Union of Students (IUS) ir World Federation of Democratic Youth (WFDY). Pastarajame yra atstovaujami net 78 pasaulio kraštai. Šioms organizacijoms yra labai charakteringa centralizuota veikla. Centras nustato programą, o atskiri tautiniai skyriai privalo ją vykdyti. Svarbi organizacija yra World University Service (WUS), kuri veikia per įvairius tautinius komitetus ir kurios tikslas yra šelpiti studentus. Baigdamas paskaitą Dr. Vygantas pabrėžė, kad Lietuviams studentams būtų labai svarbu išjungti į šias pasaulinio masto organizacijas, ir per jas veikti Lietuvos laisvinimo kryptimi.

Po paskaitos L. Petrauskaitė davė praėjusių metų skyriaus veiklos pranešimą. Vėliau sekė naujos valdybos rinkimai. Išrinkta: Dalia Bulgarauskaitė, Judita Audėnaitė ir Kęstutis Gobužas. Revizijos Komisija sudaro: Kristina Paprockaitė, Aldona Šileikytė ir Saulius Arūnas.

D. A.

IŠSISTEIGĖ FILISTERIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA NEW YORKE

Spalio 15 d. Baltic Freedom House įvyko Filisterių riu Skautų S-gos (FSS) N. Y. skyriaus steigiamoji sueiga. Sueigos tikslas buvo išviliuoti FSS reikalingumą New Yorko ir numatyti veiklos gaires.

Iniciatorių vardu susirinkimą atidarė Romas Kezys. Pagrindinę sueigos dalį sudarė pasiūlymai šio skyriaus kultūrinei veiklai ir parama New Yorko skautiškajam jaunimui.

Dalia Bulgarauskaitė nurodė, kaip šio skyriaus ribose būtų galima gilinti savo žinias literatūrinėje plotmėje.

Vytautas Strolia savo pranešime davė visą eilę pasiūlymų, kaip filisteriai skautai muzikos srityje galėtų tobulintis, o taip pat kokį įnašą jie šioje srityje galėtų padaryti New Yorko visuomenėi. Buvo pasisakyta už plataus masto minėjimo surengimą mūsų tautos genijui Mikalojui Konstantinui Čiurlioniui, nuo kurio mirties netrukus sukanka 50 metų.

Romas Kezys kalbėjo apie FSS galimą veiklą socialinėje — politinėje plotmėje. Buvo užakcentuotas reikalas organizuoti aukštesnio meninio lygio parengimus. New Yorko ademiškai skautai seniai stengėsi atsikviesti Montrealio dramos teatrą į New Yorką. Deja, čia buvo sužinota, kad šios gastrolės neįvyks dėl aktorių išvykimo. Birutė Pūkelevičiūtė, Montrealio Dramos Teatro režisorė, su dideliu apgailestavimu pranešė, kad to Teatro egzistencija yra liūdnoj padėty.

Daiva Audėnaitė nurodė, kad FSS skyrius galėtų daugiausia pasitarnauti New Yorko skautėms ir skautams, surasdami jiems būklą. Jaunimui patalpos klausimas jau daug metų yra opus reikalas, kurio niekas nesiėmė energingai spręsti. Čia Filisterių Sąjunga, bendradarbiaujant su Skautams Remti Draugija, Lietuvių Bendruomene, SLA ir ALTu galėtų padaryti didelį darbą, parūpindama tinkamą

vietą jaunimo subvėmams. Turint patalpą, be abejonės skautų gretos padidėtų ir veikla pagyvėtų. Čia galėtų būti užuomazga ir New Yorko Lietuvių Namams.

Skyrius nutarė pasiųsti užuojautą filisteriams Linai ir dr. Edvardui Kaminskams, kurių tėvelis mirė Elizabeth, N. J. Taipogi nuspręsta pasiųsti telegramų prof. Ignui Končiui, kuriam rytojaus dieną Akademinių Skautų Sąjūdžio Bostono skyrius rengė pagerbimą jo 75 m. sukakties proga.

Susirinkimui pirmininkavo Vytautas Alksninis, sekretoriavo — Aldona Kanaukaitė.

Valdevisis Mantautas rugsėjo mėn. pradėjo dėstyti filosofiją Holy Cross kolegijoje. Jis šį pavasarį gavo Master's laipsnį. V. Mantautas susižiedavo su J. Šimulynaite ir Kalėdų metu sukeis aukso žiedelius. Taip pat susižiedavo O. Valaitytė su A. Pridotku. Visi laimingieji yra aktyvūs skautų veikėjai.

KANDIDATĖS Į VIENYBĖS DEIMANTINIO JUBILIEJAUS VAINIKĄ PRAŠOMOS SIŪSTI SAVO NUOTRAUKAS

Jau gauta nuotraukų ir biografijų iš kitų valstybių.

Pageidautinos kandidatės ir iš New Yorko ir apylinkių.

Nuotraukos netrukus bus talpinamos.

Balsavimai prasidės 1961 m. sausio 1 d.

Kandidatų nuotraukos, jų biografijos siunčiamos šiuo adresu: Vienybė, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

Nixon ar Kennedy

Neseniai buvo padaryta mažo masto studija su tikslu apspręsti New Yorko lietuvių studentų politinį nuostatymą. Klausimams buvo: už kuri kandidatą prezidentus studentas balsuotų. Buvo kalbėta su dvidešimt dvejais "undergraduate" studentais nuo "freshman" iki "senior" laipsnio. Šių studentų amžius buvo nuo 17 iki "21" metų. Rezultatai šie: 15 pasisakė už Nixoną, o 7 už Kennedy.

Pastebėtina, kad beveik visi, kurie ėjo už Nixoną, pasisakė už jį dėl jo užsienio politikos, ir dėl baimės, kad Kennedy būtų per daug nuolaidus komunistų norams, iš šitų, apie pusę pasisakė už Nixoną labai stipriai, o likusieji dar pridėjo, kad Nixonas ir Kennedy yra beveik lygūs.

Iš septynių Kennedy šalininkų keturi abejojo ar jis tikrai

būtų geras prezidentas, o trys stipriai pasisakė už Kennedy. Buvo išsireikšta, kad Kennedy yra pajėgesnis susiprinti valdžią, kad jo pažiūros į vidaus ir užsienio politiką yra realesnės, ir kad jis būtų geresnis darbininkams ir smulkesniems prekybininkams negu Nixonas. Visi Kennedy šalininkai sutiko su jo pasisakymu, kad dabartinės Amerikos padėtis viduje ir užsienyje nėra patenkinama.

Iš tokio mažo apklaustųjų studentų skaičiaus jokių mokslinių sprendimų apie jaunimo pažiūras šiuo klausimu negalima daryti. Tačiau šis apklaustinėjimas parodo, kad lietuvių studentai yra daugiau susirūpinę komunizmo gresme negu amerikiečiai, ir pagal tai formuoja savo politinį nuostatymą. A. R.

NAUJOS STUDENTŲ VALDYBOS

Clevelande naują Studentų Skautų S-gos valdybą sudaro D. Kizys — pirm., G. Natkevičiūtė — sekr., G. Neimanas — išd., D. Germanaitė — ASD vadovė ir V. Koklys — Korpl Vytis vadovas.

Akademinių Skautų Sąjūdžio Detroito skyriaus valdybą 1960 — 61 m. sudaro: R. Plepys — pirm., G. Šileikytė — sekr. ir V. Rugienius — išd.

Hartfordo Korpl Vytis naujuoju pirmininku išrinktas A. Saulaitis, jr., sekretorium — A. Tvirbutas. Junjorų tėvūnų — V. Pileika.

Filisterių Skautų S-gos Čikagos skyriaus valdybą sudaro — dr. R. Viskanta, E. Zabarskas, R. Stravinskaitė ir R. Tonkūnaitė. Gi į Studentų Skautų S-gos

Čikagos skyriaus valdybą įeina V. Demereckis — pirm., E. Kulikauskas — išd., R. Kvikiulytė — sekr., L. Vepšaitė — ASD vadovė.

Liet. Stud. S-gos Urbanos skyriaus į naują valdybą išrinkti: R. Punksis — pirm., R. Palčiauskas — vicepirm., D. Balcerytė — sekr., J. Mackevičiūtė — socialinių reikalų vedėja ir J. Kašuba — išd.

Studentų Skautų S-gos Urbanos skyriaus naują valdybą sudaro R. Liaugminas — pirm., S. Vanagūnas — išd., B. Širkaitytė — sekr., E. Šimonis — Korpl Vytis vadovas ir L. Korzonaitė — ASD vadovė.

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas VI 7-4477

BILIETAI PARDUODAMI visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR IŠNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiai kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477
Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. p. iki 5 v. v.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ Londone

Praneša visuomenės žiniai, kad gauta daug naujų įvairių medžiagų iš ko galima pasirinkti sudarant siuntinius artimiesiems 100 įvairių medžiagų vyriškiems kostiumams 200 medžiagų mot. kostiumams, suknelėms 100 medžiagų mot. ir vyriškiems paltams.

Visos vilnonės medžiagos — angliskos su žaidimu MADE IN ENGLAND. Medžiagų pavyzdžius galima matyti ir pasirinkti pas mūsų atstovą JONĄ DAUGIRDĄ

237 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y. TEL. EV 4-1232 ir EV 7-4940

Gėda, kad greit susmunkame

S. Mikutaitis

Savo straipsnio pabaigoje vysk. V. Brizgys pabrėžia, kad mūsų jaunimas "veržiasi ten, kur yra erdvės, oro ir darbo". Kaip suprantamos tos "erdvės"? Rodos, juo atokesnės ir sunkiau pasiekiamos idėjos — juo didesnės erdvės.

Atrodo, kad jaunieji, jei ir skrenda į erdves, tai praskrenda pro Lietuvą, ją palikdami nuošaly. Erdvės — tai idėjų pasaulis, o ne stratosfera. Lietuva dabar taipgi erdvėje pakibus ir jaunuoliškiems polėkiams turėtų būti labai masinanti. Juk negalima "erdvėmis" laikyti išsigijimą praktiškos specialybės, paskui, atsisėdus į "rezidenciją", apsiribojimą (pasitenkinimą) sočia ir patogia buitimi.

Savo neapdairumu ir visokiais partiškumo "atsiskaitymais" gerokai apmozojom šviesų tėvynės valzdą. Dar šis jaunimas nė nesirengė domėtis politika ar šiaip tautos reikalais, jau jam kalbė, kad, susimildami, tik nepakartokit 1926 m. gruodžio 17 d. Taigi pirmiausia buvo rūpinamasi demokratiškumu, o ne lietuvių, lyg šiame krašte jiems grėstų koks diktatūrinis nusiteikimas. Ir iš viso daug visokios nereikalingos tulžies, dar atsivežtos iš Lietuvos, vien kitiems liejo, neva "mokydami" ir "auklėdami" jaunimą. Bet tai tik iš dalies paaiškina jo abuojumą.

Niekas nevaržo sparnų jauniems lėkti į erdves. Dabar neva jie nori veikti, tik čia vyresnieji su savo tautiškumu juos slegia, varžo. Neva lietuvių jaunuosius pančioja, neva tautos reikalai per mažos jiems erdvės, reikią platesnių. Jiems, tur būt, atrodo, kad gyvendami amerikonišku mastu, jie būsią "didesniais" žmonėmis, o eidami lietuvišku keliu būtų "mažesniais", lyg kad lie-

tuviškumas sumažintų jų reikšmę. Jie skristų į erdves naujais keliais. O kokie tie "nauji keliai", jie patys dar nepasakelbė.

Bet ar galima rasti pakilesnį žmogų, pasaulinio masto garsenybę, kuris nepriklauso kokiam tautai? Atseit, iš karto šautų į erdves — į visą žmoniją. Jo vardas pirmiausia pasklinda jo tautoje ir, tik čia netilpdamas, pereina savo krašto sienas. Gimtoji kalba nekluduoja, bet padeda; tautos genijus teikia dvasinę atramą, meno kūrybai temą. Tautinė ambicija žadina siekti laimėjimų savo šeimai, tautai ir valstybei, o per ją ir visai žmonijai.

Jaunimas, žinoma, yra dinamiškas — tam jis ir jaunimas, nes turi energijos perteklių, bet ne dėlto, kad jis čia būtų išsigijęs kokių raketinių savybių. Lietuvoje tą jaunųjų gyvastingumą viešame gyvenime aiškiai jutom: jie judino organizacijas, savo rašiniiais talkino laikraščiai, buvo kultūrinio kūrybiškumo veikliu dalyviu, visuomenės politiniu nuotaikų barometru — žodžiu, jie buvo visur ir visuomet autos priešakyje. Gi šiaur. (išsivijos) jaunimui apverktinai trūksta idealizmo, jis neturi kelio, nežino, ką daryti. O suaugusieji, vietoj jam parodę, klaidina. Ligi šiol klaidino svetimieji: girdi, reikia vengti visko, kas neprisideda prie asmens patogumo, prie asmeniškos laimės; kaip mažiausiomis priemonėmis pasiekti daugiausia; daryti tik tai, kas įdomu. Nenuostabu dabar, kad po šitokios "edukacijos" jaunieji pasirenka ne kas tautai galėtų padėti, kas žmoniškai prasminga, bet kas jam, asmeniui, įdomu.

BUS DAUGIAU

1860 ŠVENČIAME ŠIMTAMETINĮ JUBILĖJŲ 1960

PASKUTINIŲ NUTARIMU
IŠMOKAMI DIVIDENDAI

3 3/4 % I. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2 % reguliaraus, plus 1/4 % specialaus).

3 1/2 % per metus *Reguliarus metų ketvirčio dividendas*

Nuo DEPOZITO DIENOS
Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Uželkite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui

**THE
KINGS COUNTY
SAVINGS BANK**

A MUTUAL BANK
"...kur jūsų pinigai tarnauja tik JUMS!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Nuo pirm. iki penktadienio
9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v.
PResident 3-7000
Member Federal Deposit Insurance Corporation.

Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Avenue
Nuo antr. iki penkt.
9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v.
STagg 2-6676

PARDUODAMA SENIAI ĮSTEIGTA ALAUS
distribucijos ir vaisvandenių gamybos įmonė. Visi automatiškai įtaisymai ir pakankamai medžiagos. Trys vyrai gali operuoti. Tik atsakingi ir suinteresuoti asmenys privalo kreiptis. Kitiems nepatartina.

BEN KRALIK

93 WARWICK STREET NEWARK, N. J.
Tel. MArket 2-5270

Lietuviai biznieriai Brooklyne, Long Islande...

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-1477

NORI PIRKTI AR PARDUOTI
NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ
REIKALAIS KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21,
N. Y. — (Forest Parkway stotis)
Tel. Hickory 1-5220

Advokatas William J. Drake
Licensed Real Estate Broker

Pagalvok apie savo ateitį — ieškok
tinkamą namą savo šeimai ir sau.
Neatidėliok, bet ieškok, ir kreipkis į

AMERICAN HOME REALTY

Šiai firmai vadovauja biznyje patyręs advokatas WILLIAM J. DRAKE. Jis gerai apylinkę pažįsta, nes čia buvo kandidatu į Kongresą. LIETUVIAMS SPECIALUS PATARNAVIMAS. Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės. Nė per vieną kitą greičiau nuosavybę neparduosi. Niekas kitas Tau nesuras tinkamesnių namų.

Arlington
RESTAURANT

COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING
HALL FOR ALL OCCASIONS

385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE
Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station
Phone: TAYlor 7-9842 ONA ir JONAS VALAČIAI

REMKITE LIETUVIUS
BIZNIERIUS
NES JIE REMIA JŲSŲ
LAIKRAŠTII!

**BARAS IR
RESTORANAS**

Julius Daugmaudis, Sav.

Stiklinis baras, viena
gražiausių užėigų

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9533

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS
Baras ir Restoranas

Salės koncertams, sokiams ir kitokioms pramogoms.
SUSIRINKIMAMS - NEMOKAMAI
Laikraščių ir knygų kioskas.

KOSTAS VAITAITIS, Reikalų Vedėjas
280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-9672

Winter Garden Tavern Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440

Sale vestuvėms ir kitokioms
pramogoms. Geriausias lietuviškas
maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti
kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

MARTHA & PETER LISAUSKAS
64-09 56th ROAD MASPETH 78, N. Y.
Telephone: TWining 4-8087

Pabaltiečių sportininkų bendradarbiavimas

Nepriklausomybės metais užmegstas lietuvių, latvių ir estų sportininkų bendradarbiavimas nesibaigė su sovietine Pabaltijo okupacija. Jis šiandien vyksta ir pavergtų Pabaltijo tautų sportininkų tarpe, jis yra pastebimas ir užsienyje, kur tik gyvena didesnis iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos išbėkusių žmonių skaičius.

Išėjimoje, tuoj po antrojo pasaulinio karo, pabaltiečiai sportininkai savo bendradarbiavimą pradėjo parodė Vokietijoje, kur prieglaudą rado nemaža Pabaltijo tremtinių. Pirmosios pabaltiečių sporto žaidynės buvo prarastos 1945 m. Augsburgėje, o vėliau vyko kas metai iki platesnės sportininkų emigracijos bangos į užjūrio kraštus.

Užtruko nemaža laiko, kol pabaltiečiai sportininkai, nutipę Šiaurės Amerikoje, pradėjo varžytis tarpusavio kovose. Kanadoje gyvenantieji pabaltiečiai pirmieji parodė pradžią ir jau 1954 m. Toronto mieste vyko pirmosios Kanados pabaltiečių sporto varžybos. Po trijų metų - 1957 m. Clevelande ir J. A. Valstybių pabaltiečiai pra-

dėjo sportinių žaidynių seriją.

Taip pat buvo įsteigtos Kanados ir J. A. Valstybių Pabaltiečių Sporto Federacijos, palaikančios glaudų tarpusavio ryšį. J. A. Valstybėse pravedamos pabaltiečių žaidynės dažnai dalyvavo ir Kanadoje gyvenantieji sportininkai.

Organizuoto pabaltiečių veikimo minčiai J. A. Valstybėse pradžią davė lietuvių Fizinis Auklėjimo ir Sporto Komitetas. Šiame reikale nemaža pasidarbavo žinomi sporto veikėjai A. Bielskus ir dr. A. Nasvytis, o vėliau įtalką atėjo P. Petrutis ir kt. Iš latvių pusės Pabaltiečių Federacijoje daugiausia reišėsi buv. Latvijos valstybinės krepšinio rinktinės treneris V. Baumanis, I. Dumpiš, J. Bokalders ir kt. Estų įsijungimas į Federaciją iki šiolai dar vis yra ribotas, nes jų sportinė organizacija J. A. Valstybėse yra silpnoka. Estų sportininkų žaidynės iki šiol irgi dar nedaug buvo matyti. Juos Federacijoje jau antri metai atstovauja J. Paid.

J. A. Valstybių Pabaltiečių Sporto Federacijos

rengiamas žaidynes pasikeisdami praveda lietuviai ir latviai. Metinės varžybos yra suskirstytos į 4 dalis: 1) krepšinio, tinklinio, stalo teniso; 2) lengvosios atletikos; 3) plaukymo, lauko teniso; 4) futbolo. Į šias žaidynes kas metai vis įsijungia daugiau dalyvių ir yra bandoma plėsti varžybų skaičių.

Šiomet jau prarastos visos žaidynių dalys. Pirmoje dalyje daugiausia pirmųjų vietų laimėjo lietuviai. Lietuvių rinktinės sugriebė pergalę vyrų krepšinyje, moterų tinklinyje ir vyrų stalo tenise. Lietuvis J. Nasvytis taip pat laimėjo 1 vietą vyrų stalo teniso vienete. Latviai išplėšė pirmąsias vietas jaunių krepšinyje ir vyrų tinklinyje.

Reikia pažymėti, kad vyrų krepšinyje, kuris yra laikomas pačia reikšmingiausia žaidynių dalimi, lietuviai tris kartus tapo nugalėtojais, tuo tarpu kai latviai tik vieną kartą sugriebė pergalę. Estai krepšinyje iki šiolai dar nebuvo pasirodę.

Lengv. atletikoje šiemet pranašesniais buvo latviai, kurie iš 24 rungtių laimėjo

Naujas Sporto nr.

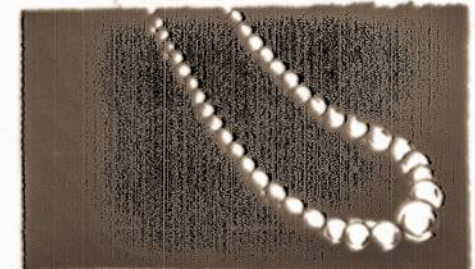
Išėjo naujas SPORTO nr. 5/8; Redaktorius Kęstutis Čerkelūnas. Šis numeris švartai ir skoningai išleistas. Telpa visa eilė įdomių straipsnių, iš kurių išsiskiria Zenonų Puzinausko, Ritos Garbačiauskaitės, Algirdo Daukšos, Aleksandro Vakselio.

Linkėtina paties SPORTO žodžiais: citius, altius, fortius (greičiau, augščiau, stipriau).

17. Lietuviai sugriebė 7 pirmąsias vietas (5 vyrų ir 2 moterų grupėje), nors užimtų 11 vietų skaičiumi vyravo lietuviai (14 iš 24). Iš lietuvių geriausiai pasirodė E. Aleksūnas iš Chicago priemiesčio Berwyno ir J. Kolovičius iš Clevelando, kurie laimėjo po dvi pirmąsias vietas.

Futbolo varžybose, kuriose šiemet dalyvavo tik lietuviai ir latviai, pergalę sugriebė lietuviai, laimėdami JAV LB Kultūros Fondo paskirta pereinamąją taurę. E. Salaitis.

GENUINE
Amber
GEM OF THE AGES

GINTARAS
LIETUVOS AUKSAS

Įvairiausios gintariuės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis.

Užsakoma per paštą.
AMBER GUILD LTD.

88-19 31st Avenue
Jackson Heights, N. Y.

Tel. HA 9-5855

Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Av. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Skaitkite VIENYBĘ!

ĮDOMIAUSIAS Naujųjų 1961 Metų sutikimas rengiamas MANHATTENO SALEJE, N. Y.

NIGHT CLUB programa, maistas, šampanas ir padidintas CLUB 10 ORKESTRAS

Rengia LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS su prisijungusiu LIETUVIŲ SPORTO KLUBU. Su užsakymais kreiptis į LAC - 1332 Halsey St., Brooklyn 27, N. Y. arba telefonu skambinti EV 2-9790.

...ir New Yorko apylinkėse

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

Discounts to qualified
APPLICANTS
Mutual Insurance
Insure your tomorrow today!

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

White Horse Tavern

BARAS,
RESTORANAS
IR SALĖ

DUODAMI
POLAIDOTUVINIAI
PIETŪS

86-16 JAMAICA AVE
Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

SILVER BELL BAKING CO.

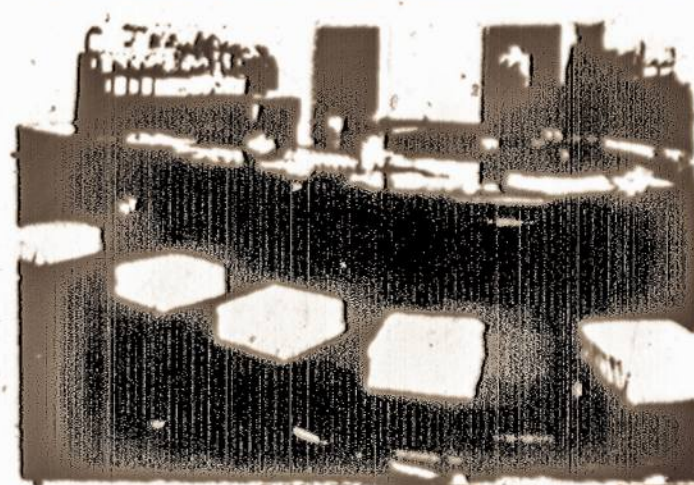
A. RADZIŪNAS
Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona
Pyragai vedybiniams ir
kitokiems pokyliams
Patarnavimas saziningas ir greitas
36-40 STAGG STREET
BROOKLYN 6, NEW YORK
Telefonas EVERgreen 7-1123

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobilui reikalingas bet koks didelis ar mažas patarnavimas.
Complete automotive repairs
85-42 WOODHAVEN BOULEVARD
WOODHAVEN, N. Y.
(86th Ave. kampas prie Jamaica Ave.)
Telefonas: Virginia 6-9683

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė
Jaukus baras
Sėdė susirinkimams
vestuvėms ir
pobūvims
Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
susijimams nemokamai
VACYS STEPONIS
Savininkas

40 EAST 26th ST. NEW YORK CITY MU 3-2928

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas
3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola aparatams. 40% nuolaidos Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. v. Penktadieniais iki 9 v. v.

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA JOKUBAITIS
ir JURGIS JOKUBAITIS

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

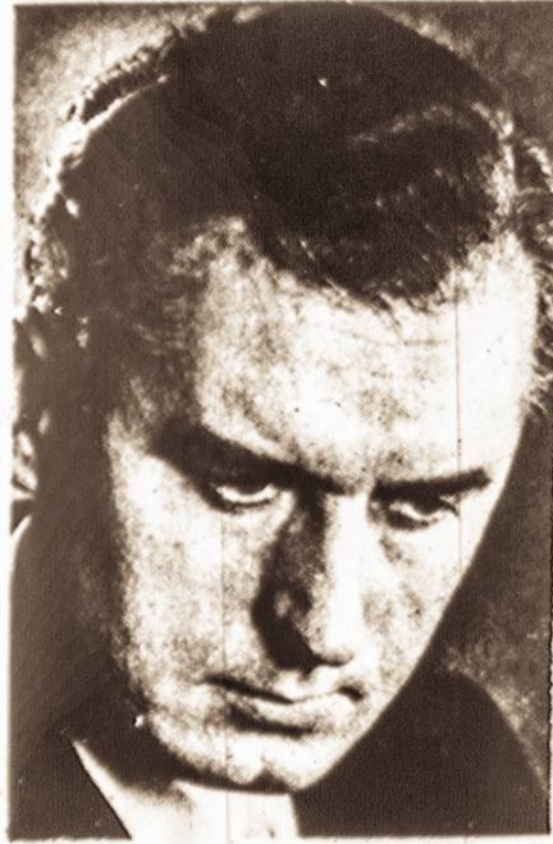
JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI
Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

VIENYBĖ

V. Jonuškaitė-Leskaitienė, L. M. A. New Yorke p'riminikė, kartu su savo kolegėmis ruošiasi Tarptautinei Moferu parodai, kurioje lietuvių skyrus žada būti ypatingai patrauklus. Ši paroda vyks lapkričio 7 - 13 dienomis, Infantry Regiment Armory, 31 St. ir Park Ave., New Yorke.

VYTAUTAS VALIUKAS, intensyviai repetuoja A. Škėmos VIENAS IR KITI. Premjera įvyks gruodžio mėn. 3 d. šeštadienį. Pakartotinas spektaklis - gruodžio 4 d. sekmadienį. Šis veikalas pareikalauja daug darbo ir išlaidų. Kolektyvas tikisi, kad dramos meną mylinčioji visuomenė gausingai apsilankys. Prieš kelis metus, VIENAS IR KITI buvo pastatytas Chicagoje, Stasio Pilkos režisūroje, ir praėjo su nemenku pasisekimu. V. Valiukas vaidina pagrindinį Pranašio vaidmenį. Šlame pastatyme dalyvaują aktoriai nebėra naujokai scenos mene, ir kalburie jų dirba kaip profesionalai. Plačiau apie pastatymą sekančiame numery.

Jonas Miškinis, žinomas žurnalistas, persikėlė iš Amsterdamo į Rochesterį. Dabartinis jo adresas: 8 Pulaski St., Rochester 21, B. Y.

Dr. Vytautas Banelis, priimtas nauju Liet. Prekybos Rūmų nariu.

Arnoldas Vokietaitis, sėkmingai dainavo Kreono partiją, operoje - oratorijoje Oedipus Rex. New York City Opera Šis kūrinys eina kartu su C. Orffo Carmina Burana ir susilaukia rinktinės New Yorke publikos.

Dr. A. Škėrys, S. Dzikas, A. Ošlapas, Br. Spūdienė, adv. S. Briedis, P. Ališauskas, A. Diržys ir A. Kynastas sudaro naują New Yorke Lietuvių Tarybos valdybą.

Mirga Groversaitė susižiedavo su Algiu Sruoginiu. Vestuvės įvyks gruodžio 31 d. Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne.

Antanas Karpavičius, 829 Halsey St., Brooklyne, gydomi Poliklinikos ligoninėje, kuriam buvo padaryta komplikantu operacija. Ligonį slaugo i lanko dukterė K. Genevičienė.

Vytautas Adamkevičius, moderniosios krypties poetas, aplankė draugus ir pažįstamus Brooklyne.

Korp. Neo-Lithuania metinė šventė

Korpl Neo-Lithuania rengia metinę šventę, 1960 m. lapkričio 12 d. 6,30 v. v. Cypress Manor, 1710 Cornella St. (kampus Cypress ir Myrtle Aves.), Ridgewood, N. Y.

Šventės programa: iškilmingas posėdis (juniory pakėlimas) senlorus, pobūvis su vaišėmis ir šokiais.

Sokiams gros p. Ruteno orkestras, Korpl Neo-Lithuania Valdyba

DR. S. BACKIS, Lietuvos pasiuntinybės patarėjas Washingtonė, šiomis dienomis aplankęs Vienybę ir jos redaktorių Juozą Tysliavą savo seną pažįstamą, kuris dabar serga ir yra dr. J. Trojanienės priežiūroje. Nuotraukoje, darytoje ligonio kambaryje V. Tysliavienė, dr. S. Bačkis, A. Simutis, ir A. Škėma

LIETUVIŲ PREKYBOS RŪMŲ VALDYBOS SUSIRINKIMAS

Spalio 10 d. NERIS INTERNATIONAL TRADE CO. patalpose įvyko New Yorke Lietuvių Prekybos Rūmų valdybos posėdis, kuriame dalyvavo J. Ginčius, dr. J. K. Vallūnas, A. Simutis, Mildred Mitchell ir J. Valaitis. Posėdžiui pirmininkavo dr. Vallūnas.

Bėgamųjų reikalų eigoje buvo ilgiau svarstytas pirmojo New Yorke aukštesniosios mokyklos mokytojo dr. Kuršiaus (New Yorke miesto archyvuose užrašytas kaip dr. Alexander Carolus Kurzius ir Curtius, late professor in Lithuania) trijų šimtų metų nuo atvykimo sukakties atžymėjimas. Šis mūsų tautietis, tuo metinio N. Y. gubernatoriams P. Stuyvesant kviečiamas, atvyko į New Yorką 1659 m. ir čia įsteigė pirmąją aukštesniąją mokyklą arba tuo laikiniu pavadinimu Latin school.

Liet. Prekybos Rūmų pastangomis buvo surasta ir ta vjeta, kur stovėjo mokyklinis namas (Broad St. ir Exchange Pl. kampas). Buvo nutarta 300 metų sukaktį paminėti atatinamą bronzinę lentą su įrašu

prikabinant. Deja, dabartinio namo savininkai atsisakė duoti leidimą šitokiai lentai. Yra rimtas pagrindas teigti, kad toje atsisakymo priežastimi yra įkyrus lenkų noras gū mūsų tautietį pasisavinti.

Savo spaudoje, pv. The Polish American Journal, ir NOWY SWIAT vietiniai lenkai bando tikrą lietuvių paversti lenku. Tuo tarpu,

Liet. Prekybos Rūmai yra išsirypinę net fotostetinės kopijas, kuriomis nustatomas dr. Kuršiaus lietuviškumo autentiškumas.

Juokaujama, kad lenkai supainioję pirmąjį lietuvių mokytoją su pirmuoju karčianinku New Yorke lenku Lieko, kuris tikrai pastatęs ir laikęs pirmąjį karčiamą šiame mieste.

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

Nepaslaptis, kad daugelis lietuvių organizacijų dėl prieauglio stokos menkėja, ir jų ateitis miglota. Tačiau, seniausia lietuvių sportinė organizacija Brooklyne - Lietuvių Atletų Klubas, savo eiles papildęs naujom įjėgom, su ramia sąžine žvelgia į ateitį.

L.A.K. auklėdamas (per sportą) lietuvių jaunimą susilaukia ir tėvų paramos. Šalia senųjų veteranų, L.A.K. savo eilėse turi ir pokarinės emigracijos atstovų: inžinierių, daktarų, dailininkų ir kt. visuomenės veikėjų.

Dabartinės L.A.K. patalpos yra skoningai papuoštos. Jose ruošiami įvairūs parengimai.

Sporto srityje veikia krepšinio, futbolo, šachmatų ir stalo teniso sekcijos, kurioms vadovauja prityrę tų šakų veteranai - sportininkai.

Neperseniausiam, L.A.K. susijungė su Sporto Klubu, savo eiles papildydamas naujom pajėgom. Veikia ir moterų sekcija.

Norima įvesti vėsinimą sistemą.

Tuo būdu, L.A.K. ateitis yra užtikrinta, nes visas rūpestis ir darbai skiriamai mūsų lietuviškam jaunimui.

PRENUMERUOKITE VIENYBĖ

ZALGIRIO MŪŠIO 550 METŲ IR LIETUVOS KARIŪOMENĖS ATKĖRIMO 42 METŲ SUKAKČIŲ

ISKILMINGAS MINĖJIMAS

1960 m. lapkričio 19 - 20 d. d. BROOKLYNE

Šeštadienį, lapkričio 19 d. 7 val. vak.

AKADEMINĖ IR MENINĖ DALIS APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖSE:

1. Organizacinio Komiteto ir L. V. S. RAMOVĖ New Yorke skyriaus p-ko plk. Jono Šlepečio atidaromasis žodis.

2. Prof. dr. Jono Puzino paskaita - ZALGIRIO MŪŠIS

3. Meninėje minėjimo dalyje:
a) solistas Vaclovas Verikaitis
b) aktorius Antanas Škėma
c) muzikas Aleksas Mrozinskas
d) New Yorke Liet. Tautinių Šokių grupė, vad. Jadvygos Matulaitienės

4. Pobūvis: - G. Rutkausko šokių orkestras ir gausus bufetas.

ĮĖJIMAS \$2.00 ir \$1.50

Sekmadienį, lapkričio 20 d. 11 val.:

Apreiškimo Parapijos bažnyčioje pamaldos už Zuvusius dėl Lietuvos Laisvės, dalyvaujant lietuvių organizacijoms su savo vėliavomis.

MINĖJIMĄ RUOŠIA

Zalgirio Mūšio 550 m. sukakčiai paginėti New Yorke Organizacinis Komitetas ir L. V. S. RAMOVĖ skyrius

BENEDIKTAS IR STEFANIJA KŪLIAI (viduryje) užpraeitą šeštadienį Maspetho Lietuvių Klubo salėje minėję savo vedybų 50 metų sukaktį. Nuotraukoje Kūliai su artimaisiais. Minėjimo pokylyje dalyvavo 150 asmenų.